

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile adresate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea Brașov și la ur-
mătoarele birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas, Hermann
Schalk, Rudolf Mense, A. Oppels
Nachfolger; Anton Oppels, J.
Dumnicer, in Budapesta: A. Y.
Goldberger, Eckstein Bernat; in
București: Agence Havas, Su-
cursale de Roumanie; in Ham-
bur: Karoly & Lehmann.
Prețul inserțiilor: o serie
normală pe o coloană 6 or. și
8 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMER DE DUMINECĂ 13)

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectari.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dănuț în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 72.—Anul LIX.

Brașov, Duminecă, 31 Martie (12 Aprilie)

1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1896 st. v.
se deschide nou abonament la
care invităm pe toți amicii și spri-
jinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	8 franci
pe șase luni	4 "

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”

Bucuriă la poruncă.

In curând se vor împlini trei-
zeci de ani, de când s'a înființat
dualismul, și in partea de dincăce a
monarhiei s'a dat și pânea și cuți-
tul pe mâna Maghiarilor.

Ce împărtelă, ce dreptate au
făcut ei in timpul acesta popórelor
din statul stăpânit de ei?

Cu Croații s'au împăcat, cum
s'au împăcat, fără ai mulțumi până
in ziua de astăzi, dér cât pentru
România și Slavii din Transilvania
și Ungaria i-au lăsat in plata Dom-
nului, nici că s'au gândit să le facă
și lor vre-o mică parte și ceea ce
li-au promis la 1868 a fost numai
vorbă golă, ca să i ademenescă și
să i incurce cu „nesze semmit fogd
meg jól” (n'a nimica, prinde-o bine).

Ce-au făcut de trei-zeci de ani
aprobe guvernele unguresci și par-
tida lor dela putere cu Români,
scim prea bine. După ce au nimi-

cit autonomia țerei Ardealului și
drepturile de egală îndreptărire na-
țională, garantate Românilor arde-
leni prin legi sancționate de mo-
narch, a dis înțeleptul lor Deak, că
ceea ce este a se face de aci încolo
cu Români, „trebuie să se facă in
bună înțelegere”.

Și etă, cum s'a dovedit de atunci
incăce acéstă „bună înțelegere”: de
câte-ori a fost vorba de vre-un in-
teres, séu folos național, de vre-un
mijloc pentru dezvoltarea și inain-
tarea culturai române, Maghiarii dela
putere ni-au pus mereu bețe in roțe.
Ni-au pus piedecă peste piedecă și
ni-au amărit dizele cu tot felul de
șicane și de prigoniri, având ca
țintă necurmat ducerea in deplinire
a planurilor lor nebune de maghia-
risare.

In toate celelalte privințe, adecă
unde nu se tracta direct de intere-
sele noastre naționale, am fost cu
totul părăsiți și părăginiți, până ce
in anii din urmă, după ce Maghiarii
au mai prins putere, au început pri-
gonirile pe toate terenele.

Până unde a ajuns prigonirea
neamului românesc de cătră oblă-
duirea unгурescă, nu mai trebuie să
spunem, căci o simțim prea bine cu
toții, — o simt chiar și contrarii
noștri. Și totmai pentru-că o simt
așa de mult și pentru-că nimic pe
fața pământului nu pôte lua in apă-
rarea faptele lor rele și despotice, să-
virșite in contra drepturilor și a li-
bertății lealului popor român, ei ar
vré acum să ne tragă cu ori-ce preț
in jocurile lor bachantice, cu cari
vor să se producă inaintea lumii
civilisate la serbările mileniului.

De bine ce n'am avut o di bună
cu ei in tot timpul, de când ne gu-
vernază dela Pesta, de bine ce in
tótă vremea acéstă ei nu s'au inte-
resat de noi, decât numai atunci,
când a fost vorba să ne împiedece
in mersul nostru și să ne asuprască
in viața noastră națională: ei vin
acum și ne invită să jucăm cu ei
„sársárdás” pe câmpul „Rakos” din

Pesta numai ca să pótă dice lumea,
că, veđi Dómne, tot Deak al lor a
avut dreptate când a dis, că tóte
se vor face cu frații Români in
bună înțelegere.

La bachanalele străbunilor noș-
tri Români erau sclavii, cari tre-
buiau să jóce ca să se veselască stă-
pânii lor.

Stăpânii noștri de ađi sunt mai
generoși. Ei chiamă pe cetățenii de
a doua mână neprivilegiați, pe ras-
sele ascrvite din tótă țera, ca să
jóce cu ei împreună și să prémăre-că
astfel „înțeleptă” lor stăpânire.

Ciudad lucru! De când s'a in-
ființat ministeriul unguresc Româ-
nilor nu li-a venit dela Pesta, de-
cât numai legi și porunci ministe-
riale, cari li-au amărit dizele. Și
nu-i mirare, decă in astfel de im-
prejurări și cei mai blăjini dintre ai
noștri s'au desvêțat cu timpul de-a
mai aștepta vre-un bine pentru na-
țiunea lor dela puternicii din capi-
tala ungară.

De câte-ori s'a ridicat din par-
tea noastră vre-o plângere, cei din
Pesta ni-au închis ușile și Tisza al lor
cel cumplit ne trimitea la Bucuresci.

Acum de odată, când stăpâni-
torii maghiari vor să și serbeze cu
mare compă descălecarea lor aici,
când vor să se infățiseze ca cuceri-
torii de acum o miă de ani ai Un-
gariei de ađi, ne găsec destul de
buni și pe noi, părăginiții și urgi-
siții „dușmanii ai statului”, ca să ne
chiami să înălțăm strălucirea ser-
bării lor cu ființa noastră de față.

Cătă orbiă, cătră îngâmfare!
Dér mai mult, decât atât: nu se
mulțumesc contrarii noștri naționali
numai cu simpla invitare, ci umblă
chiar să ne ducă cu sila la serbă-
rile lor.

Și fiind că nu pôte fi silit nici
un om independent să jóce și să se
bucure la porunca inaltei oblăduiri,
se pun tóte in mișcare pentru a
constringe pe toți căți atêrnă nu-
mai cât de puțin de cei dela putere,

ca să indemne a participa la serbă
rile mileniului.

Aflăm, că in timpul din urmă
funcționarii români, puținii căți sunt,
dela administrațiă și justițiă, au in-
ceput să fiă terorisați de mai marii
lor in oficiu, precum și in societăți
private, pe strade și in locuri pu-
bliche, cu scop de a-i face agenți
pentru propaganda participării la
mileniu.

Impertinența merge până acolo,
incât se cere tormal dela bieții func-
ționarii români, cari până acuma
n'au cutezat a face nici un fel de
politică, să facă de aci încolo prin-
tre Români politică banffystă, să
condamne in public și in tot locul
pe bărbații români, cari sunt contra
guvernului unguresc și a mileniului.

Li-se tac imputări, de ce umblă
prin casele ómenilor acelora, cari
sunt contrarii guvernului și ai mi-
lениului și de ce nu se simt bine in
societățile maghiare.

Iși ridică dér capul din nou cu
multă cutezare forța brutală și cu
ocasiunea acéstă, când vorba e nu-
mai de-o serbare, la care in veacul
de astăzi nu pôte fi silit să ia parte
nimeni dintre cei ce nu simt in ini-
ma lor nici o mulțumire, nici o bu-
curiă.

Pe funcționarii li au in mâna lor
cei dela putere. Cu atât mai infamă
și mai lașă este dér procederea ace-
lora dintre ei, cari se folosesc de
cruda putere spre a violenta cons-
ciințele acestor ómeni nevinovați și
a-i face să și calce chiar datoria lor,
indemnându-i a se face unelte de
agitațiune politică.

Unde rămâne însă in fața ace-
stei miserabile încercări fala și mán-
dria, cu care contrarii noștri își
apêră pretinsa lor cultură și iubire
de libertate inaintea streinătății? Nu
se tem, că acest singur fapt este
de-ajuns spre a arăta in tótă golătatea
ei barbaria, de care și in ziua de
ađi încă este stăpânită inima lor?

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Mihaiu pușcașul.

Dómne, Dómne! Cum se mai
schimbă tóte in lume! Bine a dis
cine a dis, că Dumneđeu tot încarcă
și descarcă, ia dela unul și dá la
altul.

De s'ar scula din grópă morții
și ar vedé, cine-i ađi in lăcașurile
lor, cei mai mulți ar muri numai de-
cât de necaz și de jale, că într'acui
mâni a ajuns agonisita lor. Dér de
s'ar scula moș Mihnea, tatăl lui Mi-
haiu pușcașul dela noi din sat, s'ar
pocozi lumea, ce ar face el, când ar
vedé, că in casa lui și in lăcașul lui,
care le-a lăsat la Mihaiu al lui, ađi
șed străinii, ér Mihaiul lui e puatiit
prin lume, s'a zărăstit din satul lui,
s'a despărțit de binele lui.

Hm! Sêracul moș Mihnea, cu
mare greu s'a mai despărțit el de
lume, jale-i mai era de agonisita lui
cea multă, par' că simția, că harni-

cul lui de fecior nu i-a lua folosul.
A și dis pe patul de mórte, cătră
cei ce erau atunci in casă: țineți
minte, ómeni buni, că Mihaiul meu,
din tot binele ce 'i-l las, cu nimica
s'a alege; îi ved eu firea, îi cunosc
agodul, că om din el nu va fi in
veci, măcar că mi-am dat tótă truda
să-l fac om și să-l las călduț.

Cu aceste vorbe închise Mihnea
ochii, ér prorocia lui, de pe patul
de mórte, s'a împlinit întocmai.

Vai, și ce om mai era moș
Mihnea, și ce nemernic s'a mai ales
din copilul lui! Apoi să mai dică
omul, că ce sémeni aceea rêsare?
Dér de unde? S'au rêit vremile, sé-
meni grâu ales și culegi tăciune!
Vorba éiua:

De când is crășmele 'n lume
Sémeni grâu, seceri tăciune!

Moș Mihnea era unul din Ro-
mâni, ce slujise la domni tot câte
două zile in săptămână, că avea
moșia mare și-i era casa chiar in
fruntea piațului. Era om mánăntălu,

dér sprinten ca un prisnel și lucră-
tor, Dómne, nu l'ar fi întrecut om
pe lume și de-ar fi fost cât un deal.
Apoi pêstrător era moș Mihnea și
bisericos și postelnic ca un călugăr;
lega banul cu șapte ațe, decă-i intra
in mână, și nu era Dumneđeu orî
sêrbătóre lăsată de Dumneđeu sfân-
tul, să nu mêrgă el la biserica, tot-
deuna cu prescuri într'o merindare
albă ca ométul, cu vin într'o glajă,
cu tãmăia in hârtiuță și cu lumină-
rică de cêră dela stupii lui.

La vecerniă încă mergea moș
Mihnea in tóte Sâmbetile și Dum-
necile séra, și in tóte sêrbătórite.
Drept, că p'atunci și făcea popa ve-
cerniă, dér acum s'a lăsat, nu mai
face, îi pare bine că gată cu slujba
de diminéța, care — Dómne iértă-
mă și nu mă serie 'n osindă — încă
o îndrugă numai, nu o face cum s'ar
duculi, cu glas respicat, ca să pri-
cêpă Creștinii.

Apoi când intrau posturile și cari
sunt zilele de ajun peste an, el scia
mai bine decât popa. Și postea moș

Mihnea tóte posturile: postul mare,
postul sfinților apostoli Petru și Pa-
vel, postul sântă Măriei mari, postul
sântă Măriei mici, postul Crucii, pos-
tul Crăciunului, apoi postea Vinerea
și Miercurea, că așa-i scris in carte,
că Românul să postescă aceste doué
zile in săptămână, ér moș Mihnea
mai postea și Lunea, ca să i dee
Dumneđeu noroc in séménături și
sănătate 'n óse.

Apoi cucernic ce era moș Mih-
nea! Cum se scula, el dicând oci-
nașele (rugăciunile) se îmbrăca, ru-
gându-se se spăla, rugându-se își
punea trebile dimineții in rënd, cât
cei sglobii și nebuni îl luase 'nainte
ei diceau, că moș Mihnea diminéța
umblând prin curte ori pe la grajd
incepe: Tatăl nostru carele ești in
ceriu... mă Mihai, mă, dat'ai la vite?..
sfințescă-se numele têu... mă, meri
de le scóte apă!... vie 'mpêrăția ta...
dă mai iute mă!..

Și nu eșia nici-odată cu carul
din ogradă până nu-și ridica pălăria
și făcându-și cruce cu fața cătră rē-

România și Mileniul unghuresc. La scirea, că guvernul unghuresc stăruie pe lângă cel român ca să dea voie a se aranja trenuri de plăcere din România cu prețuri scăzute pentru a transporta pe oșpeții de acolo la esoposia milenară din Budapesta, s'a produs o mare mișcare în România în contra participării fraților noștri din regat la sărbătorile unghuresc din Budapesta. Comitetul național studențesc din București a adresat un manifest cetățenilor liberi, în care dice: „Vă conjurăm pe libertatea și conștiința voastră de a nu primi invitațiunile ademenitoare ale dușmanului!“ Studenții din Iași au conchiesmat o mare întrunire publică pentru a protesta întru participării României la mileniul unghuresc. Gazetele opoziționale au scris articuli însemnați în privința acesta. Chiar și „Dreptatea“ din București a fostului ministru Nicolae Fleba scrie un articol „Să nu mergem la Pesta“.

Sorțea de astăzi a fraților noștri din Ungaria, dice numitul diar, este cât se poate de tristă. Maghiarii sunt și adî dușmani neimpăcați ai Românilor. Ei bine cum am merge noi Români (din România) să luăm parte în așa condițiuni la serbarea unghurescă dela Pesta? Acesta ar însemna, să spunem Europei civilizate, că nedrepte sunt strigătele și plângerile fraților noștri, că ei nu sufer și că sunt numai nisce agitatori, cari nu urmăresc vre-o îndreptățire a lor, ci dărimarea statului ungar. Cine dintre Români ar îndrăzni să facă acesta?

Tot în sensul acesta vorbesc și celelalte diare independente, ér în cercurile tinerimei din București se pregătesc o mare publicațiune, care să dea o iconă despre adevărata stare a lucrurilor din Ungaria, arătând toate relele de aici cu dovezi luate chiar și din mărturisirile maghiare și care să arate mai departe toate prigonirile și călcările de lege, ce s'au săvârșit în paguba națiunilor nemaghiare. Acesta publicațiune, se dice, va apăre în toate limbile mai lăpitate ale Europei și va fi ilustrată.

Mișcarea „tinerilor Turci“. S'a incins o luptă înversunată între Turcii dela stăpânire și Turcii, cari cer reforme și fac parte din partidul „tinerii Turcii“. Se espatriază și se închid în fortărețe cu sutele partizanii reformelor. Dilele trecute a fost osândit la deportațiune într'o cetățuie unul din cei mai de frunte conducători ai mișcării, Ahmet Riza, care scote o gazetă turcescă în Paris. Guvernul turcesc, care la început

părea, că va avé o purtare mai blândă, spăriat de mișcarea acesta și vădând, că ea a pătuns chiar și prin rândurile armatei, ia acuma cele mai violente măsuri. Mai ales în contra soldaților a început góna. Regimente întregi au primit de-odată poruncă să schimbe garnisona. Unele din aceste, se dice, se împotrivesc poruncei. Mișcarea pacnică a reformatorilor pöte să aibă încă urmări foarte seriose. Ceea ce o ajută mult este marea săraciă, cu care se luptă împărăția Sultanului. Guvernul nu mai pöte plăti salariile funcționarilor. Mai ales prin provincia funcționarilor și militarii sunt în cel mai trist hal, sdrențeroși și neavând ce mânca așteptă înzerao să li-se plătescă lefurile. În schimb însă Sultanul face lucș nebun. El cheltuesce pe fiă-care an câte 100,000 lire turcesc, o sumă de tot mare față cu săraciă în care se află populațiunea. Numai cu decorațiunile Sultanul aruncă sume însemnate, împărțind pe an până la 350 de decorații cu briliante, fiă-care costănd una peste alta câte 300 lire. Acum în urmă s'a făcut un împrumut însemnat, dér toți banii s'au cheltuit pentru sărbătorile Baisamului și pentru plata servitorilor și gardei Sultanului, cum și cu bacșisuri la favoriți.

Drapelele vechi române la mileniu?

Dilele aceste a făcut mare svon în România scirea, că în cortegiul festiv, ce se va aranja cu ocaziunea sărbătorilor mileniului la 8 Iunie, în amintirea încoronării, vor fi purtate și drapelele vechi ale Moldovei și Țării românesc, cum au fost purtate și la încoronarea din 1867 și vor fi închinat și stégului unghuresc. Foile din București, în fața acestei sciri, au cerut dela guvernul român să cerceteze lucrul, și să nu suture să fiă atinsă vađa și mândria țării, tocmai a acelei țări, care se află în legătură de amicitie cu monarchia austro-ungară. În urma protestării gazetelor românesc foile oficiose dela Viena și Budapesta au primit ordina, să desmință scirea de mai sus. Așa „Corespondența politică“ dice, că totul este numai o neînțelegere, că drapelul României nu e cuprins nici în programul sărbătorilor mileniului, nici la încoronarea din 1867 n'a figurat; neînțelegerea provine numai că se confundă (schimbă) numele de România cu acela de „Cumania“.

Față cu afirmarea acesta diarul „Ziua“ din București, care s'a ocupat mai mult și mai temeinic cu

acesta întrebare, declară, că esplicările „Coresp. polit.“ nu sunt îndesultitoare, căci nu e vorba aici de stégul tricolor al României unite, ci Romanii din regatul independent négă (tăgăduesc) Ungurilor dreptul de a purta la sărbătorile lor mari, vechile steaguri ale Munteniei și Moldovei, steagurile românesc și veacurile îndepărtate, căci nici-odată aceste țări n'au fost supuse Ungariei, nici-odată pământul lor nu s'a ținut de coróna s-lui Stefan. „Coresp. polit.“ caută a esplica totul prin pretinsa confuzie dintre „România“ și „Cumania“. Să ne ierte dice „Ziua“, dér nu e de loc confuzie, — apoi urmări așa:

Prin Cumania în veacul al 13-lea se înțelegea cel puțin o parte din Muntenia și din Moldova; prin urmare, când „Coresp. polit.“ dice, că nu e vorba de România, ci de Cumania, cu acesta, departe de a ne liniști, din contră ne tulbură și mai tare.

Să nu se uite, că în așa numita Cumania existau în veacul al 13-lea mai multe ducate și voievodate românesc. Să nu uităm, că cele două principate moderne, Muntenia și Moldova, pe pământul așa numit al Cumaniei — în o bună parte — se întemeiară. Să nu trecem cu nebagare de seamă peste faptul, că noi astăzi în regatul liber român, călcăm o parte din pământul, pe care Cumanii l'au călcat și pe care s'au oprit invazia lor.

Fiind așa, asigurările „Coresp. polit.“ nu ne asigură de loc.

În adevăr, să ne inchipuim, că Ungurii, la mileniul lor exhibează vechile stéguri românesc, ca reprezentând pe poporele supuse din Cumania? Urmăz de aci, că de vreme ce nu se va pronunța numele de Moldova și de Valachia, ci numai acela de principatele din Cumania, urmăz, dice, că steagurile acelea nu vor fi steagurile noastre?

Atât adevărul istoric, cât și trecutul nostru vor fi lovite: adevărul istoric, pentru cuvântul, că noi nici-odată nu am aparținut de coróna ungară; trecutul nostru, fiind-că cu acesta s'ar lovi în întemeierii acestor țări și în apărătorii seculari ai independenței noastre naționale.

Și ore, prin acesta îndoită lovire, noi, Români moderni, nu am fi atinși în susceptibilitatea noastră de popor liber, de popor amic al monarchiei Austro-Ungare?

Etă de ce comunicatul „Corespondenței polit.“ nu mă satisface de loc. Cestiunea acesta va fi limpedă pentru mulțumirea tuturor, numai când ni se va declara, că în serbarea mileniului, poporul, care astăzi reprezintă România modernă, nu va figura din nici o epocă a trecutului său istoric, fiă căt de vechi și sub nici una din emblemele, prin care este cunoscut în cursul veacurilor.

Insemnătatea istoriei naționale.

Cuvânt introductiv la cursul de Istorie Națională,

rostit în 24 Noemvre 1843 la Academia Michăileană*) de Michail Cogălniceanu.

După privescerea lumii, după minunile naturii, nimica nu este mai interesant, mai măreț, mai vrednic de luarea noastră aminte decât Istoria.

Istoria, Domnilor mei, după dăcerea autorilor celor mai vestiți, este adevărata povestire și înfățișare a întâmplărilor neamului omensc; ea este rezultatul virstelor și a experienței. Se pöte dér, cu drept cuvânt, numi glasul semințiilor ce au fost și icona vremii trecute. Karamzine, în alte cuvinte, o numesce: *testament lăsat de către strămoși strănepoților, ca să le slujescă de tălmăcire vremii de față, și de povățuire vremii viitoare.*

În acesta privire atât de importantă, istoria după Biblie, trebuie să fiă, și a fost tot-deuna cartea de căpetenie a poporelor și a fișce-cărui om în deosebi, pentru-că fișce-care stare, fiă-care profesiune află în ea regule de purtare, sfat la îndoirile sale, învățatură la nesciința sa, indemn la slavă și la faptă bună.

Domnitorul prin istorie își deșteptă ambiția la fapte mari; dătorul de legi, bărbatul de stat vëd prin ce legi și prin ce feluri de guvernare statele au înaintat sau dau înapoi; oșteanul găsesce pilde pentru arta militară; filosoful vede înaintarea și rățăcirile geniului omensc.

Studiul istoriei, Domnilor mei, au fost în toate timpurile ocupația de predilecție a omienilor gânditori. Nici odată însă n'au avut importanța și universalitatea de care se bucură astăzi. La cei vechi, ea era partea numai a oștenilor și a filosofilor, din pricina scumpetei manuscrisurilor. Astăzi însă, ori și unde nația e înaintată, istoria este citirea obștescă a tuturor stărilor până și cele înjosite. În Francia, țeranul, s'era la colțul focului, ca să se odihnescă de trudele zilei, cetesce mărețele reforme ale Constituantei și strălucitele biruințe ale lui Napoleon. În Prusia, de câte-ori mi s'a întâmplat să vëd, în vremea popasului, pe muncitorul de pământ oțind, la umbra unui copaciu, faptele marelui Friederic.

Acastă norocită popularitate a istoriei vine mai ales din două pricină: Cea întâia este, că astăzi fișce-care cetățen are drept și îndatorire de a se ocupa cu trebile statului, că fișce-cine dorește a sci, care sunt și cum se pădesc drepturile naționale, căștigat de către strămoși; și unde pöte cineva să le găsescă mai bine deslușite de cât în istorie?

*) După Cronicele României vol. I. ed. 2 — reproduș și în „Elocuța română“ de G. Adamescu din „Biblioteca pentru toți“ editura librăriei Carol Müller — București.

sărit de sóre dicea: Dómne sfinte și sfânt răsărit de sóre ajută-mi!

Și-i ajuta Dumneșeu, că holdele lui erau rodite, viile încărcate, vitele-i umpleau staulul și grajdul.

După ce-a dat Dumneșeu sfântul de scăpară bieții omeni de tocuita de iobăgiă, moș Mihnea de bucuriă a dat un an de zile liturgii la șapte biserici din giur, în câte Joi is într'un an. Și lucra moș Mihnea de când se scólă ciocăria până prinde a cânta priveghitorea, și lucra și se ruga, și postea și cruța, și se înavuți, de era ca un domn.

Dér nici er, nici lelea Solomie, fiă iertată și mâia pe unde-a nșerat, nu-și lepădară portul și datinele. Cu opinci l'am apucat și cu opinci a âmblat pân' a închis ochii, și cu cioreci albi de lână dela oile lui, și cu suman cernit de lelea Solomie și cu pieptar alb, fără podóbe, de pe miorile lui, și cu căciulă négră din mieii lui, și cu cămoșă de pânză de cânepă, grósă, țitorea. Er lelea Solomie încă tot cu cătrintă a âmblat

și dinainte cu șurț de pânză făcut de mâna ei. Numai năframa din cap și ciobotele din picidore erau pe ea haine de cumpărat, celelalte toate erau făcute de mâna ei.

Avut'a moș Mihnea cu lelea Solomie și copii, dér n'au avut noroc la ei, unul după altul li-au murit vre-o 5—6 copii, tot când erau mai drăguți de prindeau a âmbla în picidore. Dat'au slujbe, fost'au pe la mănăstiri, chiar și la mănăstirea din Nicola au fost, dóră dóră s'a milostivi Dumneșeu să le dee noroc și la copii, dér pace! Care copil cum îl avea, trăia doi până'n trei ani și muria.

În urma urmelor, — după ce-și luase mandatul de-a mai avea copii, ér cei ce-i avuseră le muriră, — când erau luați de vre-o 20 de ani le mai dărui Dumneșeu un pruncuș, parte bărbătescă chiar pe la arhangeli Mihail și Gavril. Bucuria lor era mare dér și o țir de îngăimăcelă se întemplă, când veni vremea să-i pună nume. Moș Mihnea ar fi vrut, ca la

pruncuș să-i fiă numele Gavrilă, c'apoi i-ar fi dis Gavriș ca la tată-s'o; lelea Solomie dicea, că să-i pună numele Mihailă, ca să-i pötă dice Mihaiu, dör' a fi mare cântăreț ca diacul Mihaiu pe care lelea Solomie tot-deuna-l asculta plângând când cânta din strană fericirile și alte cântări sfinte. În urmă, spunându-le și pârintele, că în carte încă Mihailă-i pus întâiu apoi Gavrilă, îi puseră numele Mihailă și-i diseră Mihaiu, ca la diacul.

Și purta lelea Solomie pe Mihaiu pe la toate mănăstirile și-l închina la toate iconile și dedú slujbe pentru el să fiă sănătos și să aibă vieță îndelungată. Și crescea băiatul ca din apă și era ținut cu ce-i cerea inima și era scutit ca lumina ochilor.

Veni vremea, de era Mihaiu de 6 ani, și-l dase moș Mihnea la dascălul din sat la învățatură. Și lelea Solomie da mai în totă ziua câte-un ban la dască, ca să-l dee lui Mihaiu, dóră dóră va îndrăgi scóla. Er moș Mihnea îi da dascălului caș și

urdă și mierțe de grâu, ca să-l învețe mai pe pont de cât pe ceialți băiați. Nu l'ar fi pus la ceva lucru pentru cât bine i în lume. Va avea el vreme și de lucru, după ce va mai cresce; amu, până implinesce 12 ani, nu-l rup dela învățatură.

Și, ce să dică omul, în scólă făcea Mihaiu spor mai bun decât alți copii de vârsta lui, că dascălul mai mult sta de el decât de alții și avea cărți și hărtii de tot felul, că lelea Solomie-i lua ori ce ar fi poftit. Când era de 12 ani, cânta în strană lângă dascălul și dicea apostolul, ér lelea Solomie și moș Mihnea, când îl aușiau, plâneau de bucuriă și diceau: Dómne ține-ni-!

După ce trecu de 12 ani, îl ținu acasă, să-l învețe trebile găzdușagului, că numai pe el îl avea și lui trebuia să-i rămână totă agonisita. Dér p'acasă puțină trebă făcea. Del trimitea mă-sa să le dee la un vițel, el se juca cu vițelul de-l făcea împungător, de-l trimitea la tăetor după vre-o două lemne, sta și se juca cu

A doua pricină, și cea de căpetenie, este aflarea tiparului, mulțumită, și de o miță de ori mulțumită aceluia, care dintăiu a găsit această artă, cea mai mare împrăștiătoare și păstrătoare a întâmplărilor, fără ca istoria nici odată n'ar fi ajuns în cinstea universală, în care se află. Nici nu pot să vă arăt cât lipsa acestei înalte aflări arunca nedumerire în povestiri, nesigurantă și întunecată în tot. Această lipsă, Domnilor mei este pricina, că între Români, chiar și între cei mai însemnați, se găsec așa de puțin, cari cunosc istoria. Tiparul, la noi, nu este încă destul de slobod și de împrăsciat: noi n'avem încă publicată în limba națională măcar o istorie universală*) și ce vorbesc de istoria universală, când chiar analele patriei noastre zac în întunec, păstrate numai în nisce manuscrise, din cari două, din pricina copiștilor nu se potrivec**).

Dacă istoria în deobște, adică a neamului omenesc, este așa de interesantă în rezultatele sale, cu cât mai mult trebuie să ne fiă istoria patriei, a locului, unde am vădit ziua? Omul tot-deuna înainte de neam și-a iubit familia, înainte de lume și-a iubit neamul și partea de pământ, și mare, și mică, în care el s'a născut, a trecut dulcii ani ai copilăriei ce nu se mai întorc, a simțit cea întâiu durere de bărbat. Acest simțământ sfânt, nu cunosc încă nici un neam, nici o semință cât de brută, cât de sălbatică, care să nu-l aibă. M'asfi întinde prea departe de subiectul meu, decât m'asfi pune a vă arăta pilde despre acesta: ele sunt nenumărate.

Ce interes mare trebuie să aibă istoria națională pentru noi, imi place a crede, că și d-vostre o înțelegeți ca și mine. Ea ne arată întâmplările, faptele strămoșilor noștri, cari prin moștenire sunt și ale noastre. Inima mi se bate, când aud rostind numele lui Alexandru cel bun, lui Ștefan cel mare, lui Mihai Viteazul; da, Domnilor mei! Și nu mă rușinez a vă dice, că acești bărbați pentru mine sunt mai mult decât Alexandru cel mare, decât Annibal, decât Cesar; aceștia sunt eroii lumii, în loc că cei dintăiu sunt eroii patriei mele. Pentru mine bătălia dela Răsboieni are mai mare interes decât lupta dela Termopile, și izbănzile dela Racova și dela Călugăreni imi par mai strălucite decât acelea dela Maraton și Salamina, pentru-că sunt câștigate de către Români! Chiar locurile patriei mele imi par mai plăcute, mai frumoase de

cât locurile cele mai clasice. Suceava și Tirgoviștea sunt pentru mine mai mult decât Sparta și Atena! Baia, un sat ca toate satele pentru străini, pentru Români are mai mult preț decât Corintul, pentru-că în Baia, avanul Riga*) al Ungariei, Mateiș Corvinul, vitezul vitezilor, Craiul Crailor, cum îi dicea Sixt IV, rănit de sabia moldovană, fii pus în fugă și uită drumul patriei noastre!

Trebuința istoriei patriei ne este neapărată chiar pentru ocrotirea drepturilor noastre împotriva națiilor străine. Ne-având istorie, fiesce-care popor dușman ne-ar pute dice cuvintele d-lui Aaron. „Începutul ce ai este necunoscut, numele ce porți nu este al tău, nici pământul pe care locuiești! șorțea ta așa a fost, ca să fii tot după cum ești: lapădă-te de începutul tău, schimbată numele său primese pe acesta ce ți-l dau eu, ridică-te și du-te din pământul pe care locuiești, căci nu este al tău și nu te mai munci înzadar, căci tu nu poți fi mai bine de cum ești“. Și în adevăr, toate aceste cuvinte ni s'au dis de către străini; începutul nostru ni s'a tăgăduit, numele ni s'a prefăcut, pământul ni s'a sfășiat, drepturile ni s'au călcat în picioare, numai pentru-că n'am avut conștiința naționalității noastre, numai pentru-că n'am avut pe ce să ne întemeiam și să ne apărăm dreptățile.

Domnilor, când aș fi așa de norocit să dezvolt mai mult în inima d-vostre interesul pentru istoria patriei, m'asfi fali, că am sporit în d-vostre și iubirea către patriă și că, prin urmare, am contribuit la păstrarea naționalității; căci, ce pte mai mult să ne-o păstreze, decât această istorie, care ne arată ce am fost, de unde am venit, ce suntem, și, ca regula de trei, ne descopere și numărul necunoscut: ce avem să fim!

O asemenea carte ar trebui să fiă pentru noi aceea ce Iliada era pentru Greci. Și să mă credeți, domnilor, că și istoria noastră are întâmplări, are portreturi, cari nici-de-cum n'ar rămânea mai jos decât eroii celor vechi, decât acestora li s'ar scote aureola poetică, cu care pana genului i-a înfrumșet. Totul este, că vécurile eroice și mitologice au trecut de mult, că astăzi poezia nu se găsece nici măcar în versurile poezilor și că numai un Omer a fost în lume.

Negreșit, că istoria Spartei, a Athenei, a Romei are mai mult interes decât a noastră pentru tot străinul: dintăiu pentru-că Grecii și Romanii sunt popoarele, cari până acum resumă civilizația și lumea vechiă; al doilea pentru-că înfrurirea lor încă până astăzi se păstrează asupra noastră prin pravile religioase și civile, prin sciințe, prin arte, prin pământul ce l'am moștenit dela densii, și în sfirșit pentru-că totă instrucția clasică a junimeii încă astăzi se raqimă pe istoria Grecilor și Ro-

*) Riga—regé.

manilor; și mai ales pentru-că faptele acestor popore s'au scris de nisce bărbați ca Tucidid, ca Tacit, ca Tit-Liviu. Sub aceste priviri, eu singur mărturisesc interesul universal al istoriei grece și romane; dér în ce se atinge de curagiul individual, de îndrăsnela faptelor, de statornicia apărării, de mărinimia și bărbăția Voevoșilor noștri, cari, deși pe un teatru strimt și cu mică mijlocé, au s'arșit lucruri uriașe, în toate aceste, domnilor mei, nu mă tem de a dice, că istoria noastră ar fi mai jos decât istoria a ori și căru popor vechi și nou.

Lupta națională a Românilor, cari mai trei veacuri, au apărut cu sabia Creștinătatea în potri va tuturor puterilor Islamismului, domnia lui Alexandru cel Bun și a lui Mircea cel Bătrân, al cărora nume resunau dela Marea Baltică până la porțile Bizanției, strălucitele fapte ale unui Ștefan cel Mare, blanda figură a lui Neagu V. V., carele, ca Ludovic XII al Franciei, lăsă sfătuirii fiului său cum să domnescă, abdicarea lui Petru Schiopul, care preferă să se scobore de pe tronul Moldaviei decât să plătescă bir Turcilor, chipul măreș și în tocmă ca al lui Ahil al lui Mihaiș Vitézul, singurul Voevod ce ajunge a uni părțile Daciei vechi și a se pute intitula: „Mihail cu mila lui Dumneșeu, Domn Valahiei, Moldaviei și Transilvaniei“, inima de erou și geniul bărbătesc a Dómnelor Elena și Florica, patriotismul preotului Fărcaș și înalta înțelepciune a lui Miron Costin, carele cu aceeași mână purta sabia spre apărarea patriei și condeiful spre scrierea analelor naționale, rivalitatea numai spre bine a Domnilor Mateiș și Vasile, marile planuri sprijinite de mari talenturi a lui Șerban Cantacuzino, pentru care tronul Valahiei se părea prea mic și rivnea tronul Bizanției, apărarea a nouă-spre-dece plăești în cetatea Neamțului împotriva armiei întregi a lui Sobiești, mântuitorul Vienei; toate aceste figuri, toate aceste fapte ar merita mirarea chiar a străinilor, când istoria noastră ar fi mai bine cunoscută.

Voiți, însă, un interes de roman, varietate de întâmplări, episoduri patetice, tragedii, cari să vă scotă lacrimi din ochi, grozăvii, cari să vă ridice pėrul pe cap, apoi nu voiți avea trebuință decât să vă povestesc crușimile și viața aventurieră a lui Vlad Teșeu, mórtea vrednică de un principe a lui Despot Eraclidul, domnia lui Alexandru Lăpușeanu, intrarea Cazacilor sub Hmelnički în Moldavia, care singură este o poemă întregă, năvălirile Tătarilor, tăierea lui Brancoveanu și a familiei sale, una din cele mai triste priveliști ce istoria universală pte înfățișa, catastrofa lui Grigorie Ghica, în care se întilnesce tot neprevăzutul dramei, și câte alte scene grozave și uimitore, câte alte întâmplări de cel mai mare interes chiar pentru indiferenți!

Pe lângă acestea, istoria Românească

mai are un interes și mai universal. Patria noastră, prin o sórtă vrednică de totă jalea a fost menită din cea mai bătrână vechime să fiă teatrul năvălirilor și a răsboielor străinilor. Înaintea vealeului creștinesc găsim pe Darie, pe Alexandru cel Mare, pe Lisimah, luptându-se cu Dacii, a cărora pământ l'am moștenit noi.

(Va urma.)

SCIRILE ĐILEI.

— 30 Martie.

Restanțele de dare și dreptul de alegere. Atragem atențiunea alegătorilor români asupra dispozițiunei legii electorale, după care în nouele liste ale alegătorilor pe anul curent numai accia vor fi introduși, cari până la 15 Aprilie n. c. vor fi plătit totă darea de stat directă și indirectă pe anul trecut, 1895.

— 0 —

Lucruri slabe. Inspectorul unguresc de școle al oomitatalui Turda-Arieș a făcut cunoscut în adunarea comitetului comitatens dela 8 Aprilie, că el a primit o plângere iscălită de mai mulți Români din Scărișóra, cari pasesc pe preotul lor Todor Lazea, că s'a virit să le fiă învățator fără de a-l fi dorit cine-va și că pentru-că a învățat pe copii în școlă dela 20 Febr. până la finea lui Martie a pretins să-i plătescă 300 fl. Comitetul comitatens a hotărât să facă arătare la Consistorul gr. or. din Sibiu cerând numirea unui învățator diplomat, dér a hotărât tot-odată să facă arătare și la guvern. — E peste măsură trist și rușinos, că Români din Scărișóra chiar într'o ceasă așa de gingașă caută dreptate la dușmanii noștri, pârindu-se unii pe alții înaintea lor. Dacă preotul Lazea este tocmă așa de laoom și ticălos, precum l'au arătat ei, — ceea ce noi nu credem, — atunci de ce nu s'au întors cu jalba către Consistor, căci dora Consistorul este mai marele preoșilor și școlilor noastre, ér nu inspectorul unguresc?

— 0 —

Învierea la Fiume. Un cetitor și amic al fóiei noastre ne scrie din Fiume, că Învierea s'a serbat de astă-dată cu mare pompă în biserica gr. or. din acest oraș și a fost mai splendidă procesiunea decât la biserica romano-catolică. Aici Învierea a fost la 4 ore diminea. Înainte de óra acésta poporul se imbalđi să vađ st. mormânt, care era păzit de doi soldați inarmați, la cari s'au adaus apoi un cadet substituit cu 16 suboficeri, aceștia formând garda s-tului mormânt. Afară de biserică a fost o companie de soldați în paradă, în frunte cu musica regimentului de infanteria conte de Iellacici Nr. 79. În biserică era un public fórte frumos, ér afară era aglomerată o mulțime așa de mare, încât nu se putea trece pe stradele cele largi și bine arangiate, pardosite peste

sécurea, ciocărtind cu toporul unde numai nimeria, de-l trimitea p'un ceas două le vite, el âmbla după pui de pasere prin păduri, ér vitele le lăsa în erburile ómenilor, de avé ce plăti moș Mihnea după el, — ori că le ținea la vale mórte de fóme și el se scaldă cât era đulita de mare; de-l ducea tată-s'ó la plug ca pogănicuș, să măie vitele, cum da căldura începea a scrânci mai că-i e fóme, mai că-l stringe opinea, mai că-l dóre capul, până în urmă-l lăsa tată-s'ó acasă și mai bine era singur, decât să-l audă scrâncindu-se.

Când vedea moș Mihnea marafeturile lui Mihaiș, dicea către lelea Solomie: Tu muiere hēi! Tu, din copilul ésta al nostru s'a alege un pierde-véra; tu, veđi că-i mai cât mine de mare și nimic nu prinde, nimic nu lucră. Eu, când eram de vrēsta lui, săpam în brazda domnescă și seceram și adunam fân, ér el nici de mânat boii la plug nu vré; óre ce s'a alege din el?

— D'apoi lasă-l, moșnege, în-

cepea lelea Solomie, avem din darul lui Dumneșeu slugi, cari să lucre și pentru el, îi tind, séracul, veđi-l că-i numai ca o canură, lasă-l, că s'a sătura el de lucru numai să-l țină Dumneșeu.

— Sătura, sătura! dicea moș Mihnea, dér de nu s'a deda de mic la lucru, cum vom închide noi ochii va prăpădi tot ce i-a rămânea de noi, apoi sciu, că s'a sătura de lucră în brazdă străină.

Da cum să nu? grăia lelea Solomie; ce și cutezi a dice așa posne, ai grije, că-i grăi în ceas réu! Cui are să sémene el să se facă prăpădit, că neam din neamul nostru tot ómeni harnici a fost și ómeni de ómeni. Nu cobi a réu, că-i păcat de mórte.

Așa trecu și după đ, sēptemână după sēptemână, lună după lună, an după an și Mihaiș se făcu om cât ómenii, dér nici scia săpa cum se cade, nici seceră, nici cosi, nici mulge oi, nici stringe caș, nici imblăti, ci âmbla de colea până co-

lea, ér bietul tată-s'ó zlotia și se zolia din nópte 'n nópte. Vara mai mergea și el la câmp cât de voiă, mai mult de rușine, dér sporul, cel făcea, l'ar fi făcut și durmind la umbră. La căratul bucatelor și a nutretelor de pe câmp era harnic, că mergea pocnind din sbiciu a fală pe lângă cei patru boi, dér cu furca nu arunca în car, nici pe stog, ca să nu i se scormonescă cum-va junghiuirele; clădi carul, ori stogul nu scia, deci tot sporul cel făcea ce era, că ținea sbiciul să nu se piérdă; sluga arunca cu furca, ér bătrânul clădea.

Dér Duminecile și sērbătorile nime nu era mai întâiu decât el, — gătat colea găzdăcesce, — la biserică; cânta în strană de mângăia pe tată-s'ó și pe mumă-sa p'ó sēptemână 'ntrégă, apoi după prând tot el era cel dintăiu și la joc. El începea jocul iuind:

Cine m'ó făcut pe mine
Dee-i Dumneșeu tot bine,
Că m'ó făcut om frumos

Fetelor de bun folos,
Și m'ó făcut după șură
Să-mi dee fetele gură!

Și fetele rídeau și se coteau și, se uitau numai pe sub gene la eli care de care se imbulzia să jóce cu el, care de care să-i între în voiă, că ori cum dér era feciorul lui moș Mihnea, singur singurel la părinți, apoi Mihnea era numai unul la noi în sat, ér ca Mihnea puțin se aflau și 'n satele vecine.

— Sērile nime nu horia frumos ca el, în ședțóre nime nu era opșegos ca el, că cetia opșagurile de pe scrisóre și mai dicea și din cap.

Așa trecu vremea până era de două-deci de ani de-l scriseră să mērgă la asentare. Dér atăta s'a sbătut moș Mihnea, împins de lelea Solomie, până l'au vedut scăpat, cu drept de a se însura. — „M'ó suit la patru sute bune scăparea lui Mihaiș“, dicea moș Mihnea către ómeni, „dér ce să fac, imi era jale să-l sciu dus cătană, că numai pe el il am.

tot cu asfalt. După 4 ore au eșit cu procesiunea, urmând după muzică. Prea curioșia Sa Archimandritul militar greco-oriental și protopopul orașului Cossanovici ou tot clerul. Procesiunea a pornit dela strada Molo, unde e situată biserica, pe marginea Mării Adriatice, prin strazade Lido, Urményi, Bottaio, Andrasi și piéta Scarpe și după aceea pe Corso. Tótă cetatea era în picioare. Procesiunea a ținut până la 6 ore, după aceea drept credincioșii, cari nu s'au împărțit în paraseme cu ss. taine au primit în ziua de Inviere s. cuminecătura și cu aceste s'au depărtat. La 9¹/₂ s'a ținut s. liturgiă. Cetatea Fiume e situată lângă mare cu 36,000 locuitori, cari vorbesc tóte limbile lumii. Fiă-care națiune avându-și moravurile sale și sentimentele sale proprii. — Majestățile Lor Regele și Regina României, ne mai sorie amicul nostru, se află acum la Abbazia (Austria-Istria) în Villa Angelina, care este edificată lângă Marea Adriatică (Quarnero).

—o—

Prețurile bucatelor, cari în sjunul sărbătorilor erau în România foarte scădute, au început de-odată a se urca în mod simțitor. Aceasta din cauza scirilor rele, ce vin din America cu privire la starea sămănăturilor din acest an. Cucuruzul însă continuă a fi foarte ieftin.

—o—

„Dascăli valahi în contra mileniului“. Sub acest titlu publică „Magyar Hirlap“ soirea, că primarul comunei Fochetșu (Feketóth) a făcut arătare la fisolgăbirul Kékus István, că învățătorul român din acel sat, d-l Vasile Teuca, în fiă-care săotémână adună pe locuitorii din comună și, în loc de-a juca „osárdás“ înaintea lor, îi învață cântari, în cari se batjocuresc milenii și se injură Ungurii. Dér se veđi pozna când fisolgăbirul a trimis să se facă cercetare, nu s'a aflat un singur martor pentru primar, ci toți țeranii români din sat au spus, că cele dișe în contra învățătorului lor sunt minciuni. Deoa e adevărat, acesta, apoi onore bravorilor Români, dér rușine primarului, care outéză de-a eși cu astfel de minciuni!

—o—

Cine este al 3-lea șarlatan? Intre „Mariile lor“ d-nii deputați dela Budapesta, după cum aflăm din foile unguresc, adimâne are să eșă la ivelă un al 3-lea șarlatan, care a fost prins cu mâța 'n sac la jocul de cărți în casina „boerilor“ unguresc. Numele încă nu 'i s'a descoperit, dér prin unele foi din Budapesta a început să se vorbească de tréba asta și se așteptă în tot momentul să-i dea cine-va la ivelă și numele. E aprópe sigur, că și acest șarlatan este un deputat, ca și Babo Emil, despre care am scris Dumineca trecută. Babo, de când a fost dat de gol, nu și-a

mai arătat nasul prin Pesta. A tot fugit dintr'un loc într'altul, dela Viena la Arad, dela Arad la Seghedin, după cum fugea în urma lui și faima șarlătăniei comise de el, dér la urmă 'i s'a infundat, n'a mai avut unde fugi și așa și-a pierdut de-odată urma. Mandatul de deputat încă și-l'a depus. A fost deputat kossuthist ales la Seghedin. — Vai de țera, care a ajuns să fiă chivernisită de astfel de ómeni!

—o—

„Noii-Maghiari“ în Viena. O gazetă vienesă dintre cele mai de frunte sorie, că în Viena s'a înmulțit așa de mult numărul oriminalilor jidan, încât va trebui cât mai curând să se infinteze pe séma lor o temniță de religiunea mosaică. Bătător la ochi e, că în partea cea mai mare acesti Jidan hoți, cum spune foia vienesă, sunt „uj-magyar-i“ din Ungaria, cari cu purtarea lor nu prea fac cinste fraților lor Unguri de-acasă.

—o—

Producțiunea sodalilor români din Brașov, ce s'a dat în ziua a doua de Paști, a fost și de astă-dată cercetată de public numeros, deși classă mai inteligentă a societății noastre a fost mai slab reprezentată ca de obicei. Ni-a plăcut cu deosebire corul, care a cântat „Marșul cântăreților“ și „Uite mamă“ cu succes foarte frumos. D-nii C. Voicu și C. Sibianu, ca declamatori, au fost viu apludați. Reprezentarea comediei „Iorgu dela Sadagura“, a format punctul culminant al producțiunei. E o piesă frumoasă acesta și bine potrivită pentru astfel de ocașuni, dér e lungă și timpul de preparațiune, cum auđim, a fost foarte scurt; din cauza acesta unii dintre diletanți n'au putut să-și studieze destul de bine rolurile, tradând nesigurantă în mișcări și în predare. Prin asta s'a detras din efectul piesei, care de altmintrelea a fost ascultată cu multă atențiune până la fine. Cu deosebire bine a jucat d-l G. Purcărea, care a făcut pe pitarul Damian și d-l I. Ardlean, care a făcut pe surdul, apoi d-rele Alexandrina Tocanie și Epifania Balaș, cari au arătat mai multă siguranță în roluri. Intre cei cu roluri mai grele a fost și d-l I. Furnică, care a reprezentat pe strengarul Iorgu. D-nii V. Micu, V. Muscalu, N. Arsu, N. Loga și N. Ardleanu au avut roluri mai ușore.

—o—

Logodnă. D-i Emiliu I. Marcu, absolvent de teologie, s'a logodit cu d-ra Leontina Boghian din Bercheșul de Câmpia, fost elevă a internatului Reuniunei femeilor române din Brașov. — Dorim fericeire tinerei părechii.

—o—

S'a perdut la producțiunea teatrală de Joi sêră, dată în reduta orașului, o pelerină (guler) vênătă închisă, ce era acă-

țată în toaleta damelor. Afându-se cum-va această pelerină, care a putut fi luată cu alte haine din eróre, respectivul este rugat a-o preda proprietarei depunându-o la administrația foiei noastre.

—o—

NECROLOG. Iuliu Pop, învățător în Nășed, a răposat la 7 Aprilie n. o. în al 36-lea an al etății și al 12 al căsătoriei. 'L jălesce intristată-i soția Raveca n. Ciuta cu 3 fi și numérose rudenii. — Fiă-i țerina ușoră!

Cestiuși școlare.

Raport și comentariu.

Asupra apelului: „O întrebare sinceră și o propunere către d-nii învățători români din Transilvania și Ungaria“.

În anul trecut lansasem ideia de-a espune viitorului: „Icôna școlii române“, la finea secolului al XIX-lea: *Un Album în biografii și portrete ale membrilor actuali ai corpului didactic român de sub coróna Sft. Ștefan*.

Despre această idee s'a scris prin foi foarte puțin, dér cu atât mai mulți aderenți mi-au trimis părerile lor pe cale privată. În același timp o spun cu deosebită satisfacțiune, că chiar mai multe reuniuni învățătoresc au primit unanim ideia, érá altele mi-au cerut mai întâi deslușiri speciale, că cum aș dori eu a se executa lucrul acesta. Când am făcut apelul, eu pentru aceea nu dedusem deslușiri speciale, pentru-că nu voiam să preocup pe nimeni cu părerile mele, voind a afla în același timp altele noue în direcțiunea acesta, dela alți colegi.

Din totul a eșit un lucru: că o parte însemnată dintre d-nii colegi nu m'au înțeles cum se cade în ceea ce doream eu în special a se face. Și acesta din cauza amintită.

Așa d. e. d-l coleg Romul Simu, răspundând la apelul meu în N-rul 141 al „Tribunei“ din anul trecut, dișe între altele:

„Eu“, din parte-mi, sunt cu trup cu suflet pentru realizarea acestei idei. Nu mă pot însă uni cu d-l Dariu în modul executării acestei opere. Nu află destul de potrivite scopului „portretele și „biografiile“ învățătorilor, care ar avé să compună albumul din cestiușe. Și pentru ce mii, ori sute de portrete de ale dascălilor?“

„Cu mult mai duștore la scop cred, însă, că ar fi monografiile școlilor, în cadrul cărora ar încăpé și date din viața și faptele învățătorilor actuali“.

La acesta n'am răspuns atunci,

ca éráși să nu preocup pe nimeni. Acum e vremea să răspund.

În fond și eu tot același lucru voiesc, ca și d-l Simu; deosebirea e numai în formă, că dânsul voiesc să lege biografia învățătorului de monografia școlii, ér eu voiesc să leg monografia școlii de biografia învățătorului. Intrebarea e acum, care dintre aceste două formule e mai practică?

Voiă cerca să dovedesc. Din formula d-lui Simu ar reeși, că: „școla este învățătorul“. Din formula mea reese, că: „Învățătorul este școla“. Pe partea mea sunt toți pedagogii și în chipul acesta sigur, că și d-l Simu. Ori-ce lucrare omenescă se săvêrșesc de indiviđi, ér lucrările omenesci săvêrșesc pe indiviđi. De aceea și istoria a admis ađi în descrierea întâmplărilor principiul biografic, întemeindu-l, adecă pe biografiile caracteristice ale bărbaților, împrejurul cărora se învêrtesc faptele lor, căci ei le-au săvêrșit. Tot așa se urméză și cu monumentele. Ele reprezintă diferiți indiviđi din diferite epoce împreună cu faptele, cari au făcut acea epocă.

Monumentul d. e. al marelui dascăl G. Lazăr, din Bucuresci, nu reprezintă numai persoana sa, săbrăcată de ori-ce fapte, ci ne reprezintă pe marele dascăl, care la 1816 cu abecedarul în mână: „trecu muntele, să spună Românilor de sub domnia Fanarioșilor, că erau Români“. Da, G. Lazăr cu abecedarul lui a sădrobit sabia lui Ipsilanti, a săpulberat pe Fanarioși în vânt, a sărbunat mórtea lui Tudor Vladimirescu, a redeșteptat némul românesc din amórțire, și la 1877 a dat României neatêrnarea. Écă în scurt, ce vedem aruncând o privire și numai fugitivă asupra monumentului lui George Lazăr.

Ei bine, dascălii noștri nu sunt alt-ceva, decât nisce mici Lazări prin comunele lor. Dēcă marele Lazăr a putut săvêrși astfel de fapte într'o țera și într'o vreme atât de critică pentru némul românesc, apoi cred și aștept și cu mine tot némul, că prin comunele lor fiă-care învățător are să săvêrșescă în mic aceea, ce Lazăr a săvêrșit în mare.

Și ce voiesc eu acum cu albumul din cestiușe? Nimic alta, decât să ridice câte un mic monument acestor Lazări, prin aceea, că-i voi eternisa prin portretele și biografiile lor în opera amintită.

Viitorul privind modestele lor portrete și cetind faptele lor își va

— „Amu ești cât ómenii, dragul mamii“, dișea lelea Solomie cătră Mihaiū, „amu veđi de-ți află o fată potrivită și te însoră, că amu numai cu muiere ție dator Dumneđu. Noi suntem bătrâni și am dori să te vedem așeđat, până nu ne mutăm în ceea lume“.

Și Mihaiū nu aștepta mult îmbiat, dér la noi în sat nici o fată nu 'i se părea destul de potrivită pentru el. Decí merse tocmai în al șeptele sat, cale de o di, peste apă dela noi în satul numit Prăbușita. Dér este o diçală:

Prăbușita-i peste apă

Nu mai affi un om de tréba!

Și diçala asta se potrive de minune și cu nevasta lui Mihaiū, cu Melania cea frumoasă. Că frumoasă era, nu-i vorba, și fálósă, tot gâtată âmbla și tot ridînd, dér nici să fi âmblat Mihaiū cu opinci de fier și cu bătă de otel n'ar fi aflat o fată după firea lui ca pe Melania. După ce-și cunoscú moș Mihnea bine nora, dișea clătînd din cap: și-a aflat sacul petecul.

Nu-i vorba, până trăi bătrâna, lelea Solomie, mergeau lucrurile casei strună, și până trăi moș Mihnea mergea și găzdușagul, că-l mánase cum scia; dér lelea Solomie muri, că omul nu póte trăi cât lumea, și cum muri lelea Solomie, îndată se cunoscú, că ea nu-i; laptele nu mai era așa smântănos, găinile încetară de-a se oua, brânza trecea mai repede, pui-i máncau ciórele, pe coș il omorî uliul, stupii nu mai roiau, porcii nu mai dau atâta grăsime, ér bucatele le máncau mai tare șórecii; se vede, că baba dușese mana dela tóte. Ér după ce muri și moș Mihnea gândiai, că apa mână averea rémasă de el.

Mai întâi și 'ntăiū, după ce muri bătrânul, se puse Mihaiū și-și cumpără pușcă. De atunci l'a și poreclit satul: Mihaiū pușcașul, că până într'aceea Români dela noi nu ținuse pușcă 'n casă. Âmbla Mihaiū cu pușcă pe dealul viilor după iepuri, pe la boerescul și pe la têu cel fără fund după rațe, pe miriștini după porumbei sălbatici. O di ca alta era dus. Diminéta-și umplea traista de me-

rinde, își făcea fișaguri și hai, cu un capău după el. Ca de-odată cu pușca cumpéră și un capău și o traistă vênătorăscă dela o unguorică, al cărei bărbat fusese vênător, dędú pe ele câte-va merțe de grâu, mai ceva brânză și slănină. Când il vedeau bătrânii dela noi omorînd vremea cea scumpă cu pușca, clătinau din cap și dișeau: sêrace Mihne, cum ție-a pușca Mihaiū binele, ce 'i l'ai lăsat!

Âmblând cât fú vărúța de mare cu pușca, nu putú să și vedă și de lucrul câmpului, decí moșia și-o dete 'n parte, cucuruzele în două; una la cel ce lucra și una lui ca gazdă; fânul în trei, celui ce lucra o parte și lui două; otava în două, grăul în două, ér când fú tótna se tređi, că adună chiar pe jumătate atâta strinsură, cât aduna tată-s'o. El vedea acest lucru, dér se mângăia singur: Nu mi-se plătesc să lucrez eu moșia, singur sunt singur, lucrătorii sunt scumpi, trebuie să stai tot cu mâna 'n pungă, apoi de ce să-mi frâng cele óse și să mă frământ când pot trăi de a gata?

Dér din bucatele adunate mai multe se duceau în boltă și la crismă cu legăturița și cu cupa, decât la móră cu sacul; și din nutrețul adunat mai mult mergea cu legătura pe la Jidan, decât cu furca la vitele lui. Astfel, când fú de cătră primăveră, trebuí să cumpere bucate pentru casă și nutreț pentru vite. Dér de unde să iee baní? Că aceia nu tug pe câmp ca iepurii să póta pușca după ei!

Dér omul cu avere nemisăcătore, moșierul de unde n'a căpéta baní, numai de și-a căsca gura? Prepânația era numai a treia casă dela el, prepânatorului era om de ómenia, da baní împrumut pe cametă puțină, numai o pițulă (dece cruceri) lua pe săptemână după dece floreni.

Decí merge la prepânatorului: Jupâne, mi-s'au ciuntat bucatele și fên încă am numai o lécă, să mă fólasesc până la Sân-Georgiū de vre-o doi baní, parte pentru cametă, că atunci vënd miei și ție-i dau ómenesc.

— Bucuros, Mihaiū, ție-ți dau ori când, că te știu cine ești și din

representa „*Icona școlii române dela finea acestui véc*“. Și cred, că fiă-care dascăl român e vrednic de această mică recunoștință în fața marelui serviciu, ce se va face apoi prin această istorie națională a școlilor noastre, când se va scrie. Eță răspunsul și la întrebarea d-lui Simu: „Pentru-ce atâtea mii, orî sute de portrete?“

Er aceea, că cum înțeleg eu a lega monografia școlii de biografia învățătorului, se va vedé mai jos, unde voi espune cestionarul, după care au a da învățătorii datele d-lipsă din viața lor și din trecutul școlii unde au funcționat séu funcționează de present. Pe temeiul acelor date se va compune apoi, prin un comitet de redacția ales în părți egale dintre învățătorii ambelor confesiuni, biografia fiă-cărui învățător și care se va publica apoi în album.

(Va urma)

Brașov, în săptămâna luminată 1896

I. DARIU.

Literatură.

În săptămâna această au apărut următoarele cărți nouă, care de care mai bune, pe cari le recomandăm cu căldură cetitorilor:

„*Fire de tort*“, cuprindend 35 de poezii scrise de cunoscutul nostru poet *George Coșbuc*. O carte elegantă, cu un esterior plăcut și tipar frumos, cuprindend vre-o 180 pagine. La urmă se află și o notă cu text în prosă de vre-o 7 pag. Poeziile d-lui Coșbuc sunt mult mai cunoscute și apreciate din partea publicului, decât se mai aibă lipsă de recomandare. Un exemplar din acest volum costă 1 fl. și se află de vânzare la librăria editore *C. Sfetea* din București, se pôte însă procura și prin librăria *Ciurcu* din Brașov.

*

Povești din popor este titlul unei frumoșe colecțiuni de povești populare, scrise de d-l *Ioan Pop Rețeganul*, cunoscut atât de bine cetitorilor noștri din bunele și frumoșele sale scrieri populare. Colecțiunea această de povești a fost premiată și tipărită de Asociațiunea transilvană, — e o carte tipărită frumos și cu gust, se estinde pe 207 pag. avend în partea primă și o prefață de d-l *Zaharia Boiu*. De vânzare la toate librăriile din țără.

*

La *móră* se numesce o mică, dér frumoșă novelă din popor, scrisă într'un stil plăcut și ușor de d-l *T. Simtion*. A apărut în tipo-litografia *N. D. Miloșescu* din Târgu-Jiu în România și costă un exemplar, de 61 pag. numai 30 bani (15 cr.)

În tipografia „*A. Mureșianu*“ din Brașov a apărut: *Călăuză în dreptul Cambial*, de *Nicolau Nilvan*, avocat și director executiv al institutului de credit și economii chioran, — un op de dîlnică necesitate pentru toți aceia, cari au afaceri cu bănoi și cu imprumuturi cambiale. În adunarea dela Blășiu a Asociațiunei transilvane tocmai a fost vorbă de lipsa unui manual de felul acesta, din care se-și pôtă căștiga cunoscințele de lipsă cu privire la afacerile cambiale și aceia, cari n'au învățat legile. Acestei lipse a corăspuns acum d-l Nilvan prin voloroșă sa carte, înscrită după cei mai buni autori. Pentru a face mai plăcută și ușoră studiarea diferitelor lucrări de specialitate, autorul a urmat sistemul intuitiv, nisuiindu-se a familiarisa pe cetitori cu cunoscințele dreptului cambial. Într'o parte a opului sunt reproduse în capitoli deosebiri tôte dispozițiunile legii, cari se refer la cambii, cum și număröse decisiuni ale Curiei menite a clasifica textul legii. În partea din urmă se află și un indice alfabetic, cu ajutorul căruia cetitorul pôte afla numai decât instrucțiunile de lipsă pentru singuratiunile afaceri. — Pretul unui exemplar 1 fl. Se pôte procura dela autorul, în Șomcuta mare (*Nagy-Somkut.*)

HIGIENA

Câte-va cuvinte despre Hemoroide, séu trânjii.

(Fine)

Ca medicament purgativ, care înlesnesce eșirea afară și curăță hemoroidele, se recomandă următoarele pilule:

Aloes (sabor), Pulvere de liquiriția (*glycyrihiza glabra*) séu lemn dulce, din fiă-care câte-un gram.

Miere cât va trebui, din care se se facă 20 hapuri (pilule), și se se ia în fiă-care séră înainte de culcare câte 5—7 pilule.

Se mai prescrie asemenea și următoarea pomadă (unsóre): Lanolinia 30 grame; Persulfat de fer 0.60 centigrame. Cu această pomadă bolnavul se va unge pe anus în fiă-care diminueță și séră.

Séu se se ia următoarele pilule (hapuri). Aloes (sabor), pulvere de revent de chiniă, pulvere de bora de Veneția; din tôte trei câte 6 grame. Praf de foi de digitala purpura (degetarul) un gram 50 centigrame; și extract de taraxacum (păpădie) cât va trebui; din care se se amestece tôte la un loc și se se facă 120 pilule (hapuri). Se se amestece

tôte cu praf de rădăcină de liquiriția (lemn dulce), din care se se ia câte 5 pilule pe nemăncate și 5 séră.

Ca dietă se va pădi bolnavul séu nu mănânce acrime, cafea, brânzeturi, nucii și în general ori-ce fel de mezel, și se se ferescă foarte mult de răcelă.

Asemenea se va mai lua, în cas când hemoroidele încă nu trec, și următoarele pilule, cari produc o purgațiune și fac mai liberă eșirea hemoroidelor:

Se se topescă 30 grame Aloes (sabor) în 7 grame spirit de vin, se se fierbă în urmă până se vor lega ca mierea, din care se se facă 25 pilule; din aceste pilule se se iee câte 6 diminéta și séră pe nemăncate.

Aceste pilule le-au întrebuițat foarte mult călugării italieni, cari măncau tórte mult, încât nu puteau mistui bucatele, și așa fiă-care avea în busunar câte-o cutiă cu aceste pilule, din cari lua câte-va înainte de măncare și ast-fel li-se arangea stomacul.

Se se ia foi de păpădie (taraxacum) și foi de urdici, se se spele cu apă bine, ca se se curețe de praf și alte murdării, și în urmă se se pună séu fierbă bine, după aceea se străcoră, se aședă în sticle, cari se lasă séu se răcescă, și în urmă se bea în cursul zilei în loc de apă, dér de regulă diminéta se bea pe nemăncate un păhar de un pătrar de litru și mai bine.

Se se facă în fiă-care séră câte o bae la ședut cu *flori de fân*, în care va sta un pătrar de órá.

Aci vom mai arăta un alt medicament foarte poporal, care în multe casuri a dat rezultate bune. Acest medicament constă în a se unge pe partea de jos (ședut) și anume: Unguentul populeum 90 grame; în care se va pune extract de datura stramoniu (sémênță de laur) 2 grame, și extract de hyosciam (mășalarită) 4 grame. Cu această unsóre se va unge de două-ori pe di diminéta și séră în timpul culcării.

Acei, cari pătinesc de hemoroide închise (trânji închise), adecă cărora nu le curge sânge, fac adese-ori țîșini la ședut, din care causă se provocă cele mai mari dureri, pentru această se va întrebuița următorul leac foarte lesne de făcut și tot-de odată care are bun efect, și anume: Se ia o bucată de slănină veche, se presară bine cu praf de puciosă cam de-o jumătate de deget de grosime peste tot, în urmă se

pună pe cărbuni și se afumă la partea de jos de două séu de trei-ori pe di, și în puține țîșile se va vedé, că au dispărut țîșinele.

Ca hrană se recomandă pânea de secară, carne bine friptă, lapte dulce și a se feri de beuturi spirtose.

Se se ia rădăcină de păpădie (taraxacum), se se tae mărunt 30 de grame, se se fierbă în 500 grame apă curată și se fierbă până va scădea la jumătate, adecă 250 grame, în urmă se se străcóre bine, și se se pue într'insa tartar tartarisat 2 grame și sirop de revent (rheum séu rubarba) 30 grame; din care se va lua la fiă-care trei óre câte-o cecșă în fiă-care di în timp de trei luni.

În resumat însă, bolnavul va avé o dietă regulată, va face preumblări potrivite pe jos, se va pădi de răcelă și va avé o îngrijire igienică foarte mare.

Într'un număr viitor vom vorbi ceva despre somn.

Prof. Dr. Elefteresen.

ECONOMIA

Cultura trifoiului roșu.

(Fine)

Trifoiul se mai pôte cultiva și amestecat cu unele ierburi spicioșe. În asemenea casuri se sémênă în modul următor: 10—12 chgr. sémênță de trifoiu cu 5—6 chgr. de ierba lui Timoteiu la juger; 6—8 chgr. sémênță de trifoiu cu 10—12 chgr. ierbă italiană la juger; 6—8 chgr. sémênță de trifoiu cu 7—8 chgr. rapiță italiană și cu 8 chgr. ierbă francesă la juger.

Deși trifoiul alb încă se pôte cultiva din sémânță, totuși acesta nu se prea face, ci el se lasă séu creșcă de sine așa sélbateg-necultivat. Nu tot așa trifoiul roșu, care ast-fel n'ar produce nimic; de aceea el trebuie anume sémênat și cultivat.

Sémênța de trifoiu, după cum am diș și mai sus, incolțesce la timp priincios după 8—10 zile, răsare după două săptămâni, ér mugurii dormitândi, de pe cotóre încep a înflori după 6—7 săptămâni.

Sémênța de trifoiu roșu se adună în deobște din a doua cositură a anului al doilea, care trebuie séu se lase ceva mai mult, până când adecă florile ei roși s'au înegrit cu totul. A scóte de pe unul și același pământ mai mulți ani de-a rândul sémênța de trifoiu, nu prea este recomandabil, deórece în asemenea casuri se prea sérăcesce locul.

ce ómeni ești. Ba bucate-ți pot da chiar eu, grâu, cucuruz, secară, ce doresci și la cea veră 'mî vei da ceva camătă după ele.

Așa făcură tîrg cu Jidanul, luă dece mierțe de grâu jumătătit séu de la veră, după ce a îmblăti. două-deci de mierțe de grâu curat, ori prețul lor, după cum va fi în tîrg. Și-i dădu dece mierțe de cucuruz, ca la cea tómnă séu de pentru ele două-deci de mierțe ori prețul lor, după cum va fi în tîrg, și-i dădu 20 fl. bani gata, după care avea séu de pe tótă săptămâna din pițule camătă, până îi va puté da capul banilor.

Mihaiu merse voios acasă, cu bani și cu bucate: „Veđi, Melanie, ce ómeni am ori unde; nici n'am apucat a dișe bine și mi-a și dat jupânul Juda bani și mi-a umplut sacii de bucate. Apoi bani eftini, că ces două pițule pe săptămână? Er bucatele îi li-om da tot bucate, colo după cules. Amu merg și cumpér pe banii aceștia fân, că numai pe câte-va zile mai avem.

— „Ba tu lasă banii sée, că

ne trebuiesc în casă, du-te și ia fân în credință, că așa ia lumea, ér la cea veră i-om plăti“.

Așa-l învăță scumpa lui Melanie, ér el fû bun bucuros, că-i deschise ochii séu vedă, că și fără bani în mână pôte avé fân la vite. Deci merse ată la armanul Patruban, care avea stoguri de fân adunate pe o nimică din veră, ér acum le da pe prețuri indoite și întreite. Întră în casă la arman.

— Bună ziua, domnișor!

— Să trăsesci, Mihaiu, vino de ședî. Óre în ce sé însemn, că abați și dumniata odată pe la noi? Amu trebuie séu béi un păhar de vin cu mine. Adă, Roji, o litră de vin, séu închinăm cu Mihaiu, că-i din ómeni de frunte, Dómne bine mai trăiam cu moș Mihuea, fiă iertat.

Și aduse armanca Roji o litră de vin, și armanul umplu două păhare, unul lui și unul la Mihaiu. Când luă Mihaiu păharul în mână, aude dela spate; „cu-cu!“ „cu-cu!“ Și mai scapă păharul din mână, așa se întórnă de repede séu vedă cine cântă ca cucul? Că era încă omét

p'afară și vremea cucilor nu venise, ér el audia „cu-cu“, „cu-cu!“ Adecă un ceas de celea cu cuc bătea ceasurile și cânta ca cucul.

Audise Mihaiu, că sunt ceasuri cu cuc, dér de vedut nu veduse nici unul. Deci se înholbă lung timp mirat, și apoi dișe:

— Domnișor, scump e ceasul acesta?

— Ba, numai 20 de fl. am dat pe el dór; ai vré și dumniata séu ai unul așa! Iti aduc eu, când merg la Cluj!

— Decăzi n'ar strica séu am unul, că deșu e lucru frumos séu audî tu cucul în tótă una vreme, dér amu nu mi-se vijesc bani; fără, îndată ce fac sémă de bani, iti aduc séu-mi cumperi și mie unul chiar ca ésta.

— Scii ce, Mihaiu, decă tocmai vréi séu ai ceas cu cuc, și-l dau pe ésta, mi-l vei plăti d-ta, că mult e până-i lumea. Er până-mi vei puté face banii imi vei da câte-o felicică de lapte întótă ziua, că nu-i cel lucru mare, ești gazdă, ai vaci în tótă una vreme.

Și tîrgul fû gata. Făcu o obli-

gățiune cu mâna lui, că scia carte, și, — de părere de bine că are ceas cu cuc, cum nime nu mai are în sat — era cât p'aci séu uite că el a venit după fân la Arman. Dér aruncând ochii pe ferestre zări stogurile cele mari de fân ale armanului și-și aduse aminte. Apoi dișe: „Era cât p'aci séu uit, domnișor, după ce venii la d-ta; aş avé lipsă de o clăiță de fân, așa de vre-o 4—5 cară, nu m'ai puté folosi pân' la cea veră?“

Cum séu nu, Mihaiu, că dóră ești din ómeni?! Așa-i la gazde cu érna asta lungă li-s'au ciuntat nutrețele și vitele ar fi păcat de mórte séu le lapede. Hai séu vedem care clae ai so-coti, că ț-ar ajunge?

Și merg la fân și din două vorbe tîrgul fû gata. Luă o clăiță ca de 5 cară de fân cu 70 fl. pe așteptare până la Ilie Proroc. Apoi dădu și pentru acei bani însemnătură el cu mâna lui, că scia scrie, nu mai trebuia séu alerge pe la scriitori séu le mai dea și lor o pițulă-doué.

(Va urma.)

In anul dintâi trifoilul abia decă dă o cositură mai bună și una mai slabă; in anul al doilea și al treilea însă se poate cosi de câte trei patru ori pe cum e și pământul și după cum umblă și timpul.

Rădăcinile trifoilului străbat până la un metru de adânc prin pământ; ele curăță și ingrașă bine locul. De aceea in anul al treilea, după ce a început a se rări, se rupe trifoiștea și se sémână o sémânătură de toamnă ori de primăvară.

Trifoiul de sémântă se cosesce, se uscă bine, apoi se cară în șură, unde se imblătesce cu imblăcii; de aci se ridică cotorele și se pun în șopru, unde se păstrează ca nutreț pentru iernă, ță sémântă se curăță și alege în trierele mai sus amintite. Un jugăr de trifoiu pôte să dea in anii bunî dela 7—8 hectolitre sémântă.

Decă trifoiul se cultivă, pentru a se da ca nutreț verde vitelor peste vară, atunci începem a-l cosi, până când încă nu s'a ivit florea, adică îndată după Sân-Georgiu; ne apucăm de cosit la un capăt al trifoiștei și până când ajungem la celălalt, unde am cosit dintâi a și crescut de se pôte cosi a doua-ora.

Trifoiul ca nutreț verde se dă vitelor la început in porțiuni mai mici, dăr des, séu amestecat cu paie, căci dându-li-se prea mult și mândcând lacom, se pot umfla și crepa. Ca nutreț verde, trifoiul trebuie coisit tot-déuna când e deplin svântat, dăr și atunci numai atâta, cât trebuie pentru o țî, căci cosindu-se mai mult de-odată, séu până când, e ud de rouă seu ploăia, se înăcresce și muceședesce și vitele se pot ușor bolnăvi de el.

Decă trifoiul se cultivă pentru nutrețul uscat, atunci se cosesce, se lasă câte două țile in pologi séu brazde, unde se întorce câte-odată, de două-ori, până când s'a veștejit bine. A usca trifoiul tot pe pământ, ca pe fenu, nu este recomandabil, deorece, decă e prea cald, se scutură tôte foițele de pe cotóre, ță decă timpul e noros și umed se înăcresce și muceședesce. Pentru incunjurarea acestor rele, s'au născocit nisce capre de lemn anume făcute, pentru uscatul trifoiului.

Caprele acestea se fac diu țari groși de stejar, carpen, fag séu mestecăn, cari se implântă in pământ și cari in partea de-asupra a pământului au mai multe cuie lungi trase prin ei curmeșii. Pe cuiele de pe țarii aceia se aședă trifoiul ca și pe căpițe, unde se lasă, până când se cosesce a doua cositură. Atunci se incarcă pe cară și se duce de se aședă de ispravă in clăi séu șoprone.

In economiile mai mari, caprele pentru uscatul trifoiului, se fac din căpriori mai groși, in forma unui coperiș de casă și pe acelea stă intim, până când se uscă de ispravă. Un jugăr sémănat cu trifoiu, pôte da in anul al doilea la timp priincios, dela 6—8 cară mari de nutreț uscat, séu 40—50 măji metrice.

Afară de trifoiul roșu și cel alb, mai esistă trifoiul incarnat, care creșce și in pământurile mai seci și sêrace, precum și trifoiul lupului, cari însă in țările nostre nu se prea cultivă.

I. Georgescu.

P O V E Ţ E.

Miros de flori. Se adună tot felul de flori și frunze miroșitoare într'un pahar, séu într'un butoiăș de porcelan aci se aședă tot o țatură de flori și una de nășip și între fiă-care țatură se preseră și puțină

sare. In lunile prime se amestecă de mai multe-ori aceste țaturi, in luna lui August se pune paharul, ori butoiășul la șore, ca să dispară mai iute umeșela, ce nu-i de lipsă. Din Septemvre începând numai câte-odată mai este iertat o mișca florile. Apoi mai țarțiu numai atunci e de a se umbla la flori, când voești să produci in odaiă un miros plăcut. De aci incolo se ține butoiășul tot-déuna bine astupat.

Pânza, care stă mult fără a se întrebuița se pôte face țitóre, decă se spală într'un an odată și se invineștesce.

Cum se pot păstra mai bine penele? Penele se bagă într'un sac, dăr nu trebuie tare indesate, apoi se cose bine sacul și se acatã într'o cãmără, unde este un curent uscat.

Contra cãderii përului. Se spală capul in fiă-care țî cu săpun de păcură (cãtran, duhot) séu cu săpun de rënd, capul apoi, până mai sunt spume, se frēcă cu apă de carbol de 2%.

Pervasuri aurite și mobile cu politură se curăță mai bine, decă se frēcă cu-o petecă curată muiată numai puțin in unt de lemn; se frēcă bine până se duce murdăria și praful de pe pervasuri séu mobile; se șterg pe urmă cu-o petecă curată pentru ca să nu se prindă ușor praful pe ele.

Pentru a îndrepta și a păstra vinul mai mult este bine, decă se încălședesce și pe urmă se răcesce încât înainte de a-l duce in pivniță. Vinul cãștigă prin acésta in bunătate.

Rufe îngălbinite se pot înalbi țărași, decă se lasă să stea in zară atâta, până ce zara le pătrunde, se spală pe urmă cu apă și săpun și se clătesc; decă dintâiașî dată nu s'au albit, le mai moi și a doua-ora.

MULTE ȘI DE TOATE.

Ceva despre somn.

Cu drept cuvânt se pôte țice, că somnul este amicul nostru cel mai bun. Somnul ne întăresce și ne liniștesce. Omul durmind câte-va ore, își redobândesce puterile pierdute.

După cum însă in lumea acésta tôte au o măsură anumită, chiar așa își are și somnul. Cine dörme peste măsură mult, in loc să se vindece, se sdruncină și mai tare, se slăbesce și se lenevesce. Cine nu dörme la timpul séu, acela și după un somn mai îndelungat totuși e slăbit.

Așa-déră ce reguli să urmăm, ca să nu durmim nici prea mult, nici prea puțin și cum să folosim mai bine acest dar al naturei spre folosul nostru?

Napoleon durmea numai 3—4 ore pe țî și atâta încã-i era destul pentru recreare. Doctorii țic, că 6 ore de somn sunt de-ajuns pentru un om, ca să-și pôtă redobândi puterile pierdute. Economul, care se scolă dimineța pe la 3 ore și lucră in continu, pôte să se culce sêra la 7 ore. La sate deja la 9 ore sêra este liniște. Locuitorii dela orașe însă pe la 9 ore sêra sunt mai mulți pe strade.

Omenii, cari se ocupă cu lucruri spirituale, au lipsă de mai multă odihnă, decă cei ce lucră cu corpul. Minteä ostenită pentru ca să se pôtă recrea pe deplin are lipsă de 7 ore.

Decă cine-va mai este debil și dela natură, acela trebuie să-și impartă ția in trei țărți și anume: 8 ore de lucru, 8 ore recreare și 8 ore odihnă.

Omenii, cari lucră noștea, sunt de comun pãlț, tot-déuna obosiți și statistica vieții acestor omeni arată, că mörtea curmă mai curând frul vieții acestor omeni, decă a celor ce lucră ția. Omenii sunt de credință, că somnul dinainte de miețul noștii nu se pôte suplini. O țra de somn înainte de miețul noștii face tocmai atât, cât 2 ore după miețul noștii, așa este credința. Odihnă regulată este cea mai sănătoșă. Decă cine-va dörme puțin după prãnc nu stricã, dăr decă dörme mult, se lenevesce, ță gura capetă un gust și miros neplăcut.

Cel mai vechi otel din Elveția

După cum scrie foia francesă „Figaro“, cel mai vechi otel din Elveția este; „La trei Crai“ din orașul Basel. La otelul acesta s'au întâlnit la anul 1026 împératul Conrad al II, fiului séu Henric al III și Rudolf, ultimul rege de Burgundia. Otelul este cel puțin de 866 de ani. Se înțelege, că dela a. 1026 încóce s'a mai schimbat mult. In anul 1843 otelul a fost reparat din fundamant și nu este numai cel mai vechi din Europa, ci chiar și cel mai bun.

Etatea animalelor.

Cine ar pôte spune ore etatea animalelor? Nimenea până acum n'a dat un răspuns hotărît la acésta întrebare, ci s'au arătat numai unele țăreri nu prea potrivite. Un scriitor vechi țice:

„Corvi dicuntur dulcissime vivere“, dăr scriitorul nu spune hotărît, câți ani trăesce corbul. Unui țice, că trăesce o sută de ani, altul, că trăesce mai puțin. Un stacionar frances a statorit viața mai multor animale și țice, că ursul și lupul trăesc numai 20 de ani. Vulpeä trăesce 10—14 ani. Elefantul trăesce și până la 400 de ani.

Alexandru cel mare, după ce a invins pe Porus, a lăsat in libertate un elefant, care s'a luptat curagios in tôte bătăliile. Numele Elefantului a fost Ajax. Acest animal a fost însemnat de cãtră regele macedonen și după 350 de ani l'au aflat într'o pădure bătână din India.

Hipopotamul trăesce 22 de ani. Fazanul 12. Balena 1000 de ani. Albina 1 an. Ciocărlanul 16—18 ani. Țiparul 15 ani. Paiașingul 1 an și mai mult. Coroiul 40 ani. Stigletele 23 ani. Cocosul 20 ani. Corbul 100 ani. Lebăda 100 ani. Oia 12 ani. Știuca 42 ani. Crapul (*) 100—150 ani. Cerbul 25—40 ani. Cãmila 50—60 ani. Capra 10 ani. Căcele 23—28 ani. Picișca 18 ani. Calul 25—40 ani. Măgarul 25—30 ani. Boul 19 ani, Crocodilul 100 ani și mai mult. Delfinul 30 ani. Racul de riș 20 și mai mult. Veverița 7 ani. Efemerul 1 țî. Greușul 10 ani. Epurele de casă 8—9 ani. Epurele de câmp 7—8 ani. Pietroselul (pasăre) 14—15 ani. Leul 60 ani. Vrabia 10—15 ani. Gășca 50 ani. Păunul 24 ani. Papagalul 50 ani. Caraciița 2 ani. Porcul 20 ani. Găina 10 ani. Rinocerul 50—60 ani. Priveghitorea 16—18 ani. Scatiul 22 ani. Taurul 30 ani. Vaca 20 ani.

*) Bufon țice, că crapii nutriți in gropile dela Pont-Chartrain aveau mai mult de câte 150 ani. Ledelus pretinde, că in unele eleștaie din Lusace se nutresc crapi in vërștă de aproape 150 ani. Bioch asigurã că in grădina dela Charlottenberg, in Prusia, se vënd crapi atat de bătrâni încât capul lor tot este acoperit de mușci.

POSTA REDACTIUNEI.

D-lui I. Grozescu in Agriș. Un anunț, in mărimea dorită de d-vostřă, publicat odată costă 1 fl. de 2-ori 1 fl. 80 cr., de 3-ori 2 fl. 40. De-odată cu trimiterea textului, trimiteți-ne corect și adresa d-vostřă.

Căendarul săptămănei.

Dilele	Căend. Iul. v.	Căend. Gregor.
Dum.	31 C. Ip. ep. Gan.	12 Julius
Lunî	1 C. n. Maria Eug.	13 Iustinus
Martî	2 Mart. Titu	14 Tiberiu
Mer.	3 Cuv. Nichita	15 Olimpia
Joi.	4 Cuv. p. Georgiu	16 Irina
Vin.	5 M. Teod. și Ag.	17 Rudolf
Săb.	6 C. pâr. Eutichie	18 Apolon

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 10 Aprilie. st. n. 1896.

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	40
"	Grâu mijlociu	5	—
"	Grâu mai slab	4	80
"	Grâu mestecat	3	70
"	Săcară frumôșă	3	80
"	Săcară mijlociã	3	60
"	Orz frumos	3	30
"	Orz mijlociu	2	80
"	Ovės frumos	2	50
"	Ovės mijlociu	—	—
"	Cucuruz	3	30
"	Mălaiu	5	—
"	Mazăre	6	—
"	Linte	8	—
"	Fasole	6	—
"	Sémântă de in	7	50
"	Sémântă de cânepă	5	—
"	Certofi	—	75
"	Măzeriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	41
"	Carnea de porc	—	48
"	Carnea de berbec	—	—
100 kil.	Séu de vită prospăt	21	—
"	Séu de vită topit	32	—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 8 Aprilie n. 1896

Sémînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grân Bănățenesc	80	7.—	7.10
Grân dela Tisa	80	7.05	7.15
Grân de Pesta	80	7.—	7.10
Grân de Alba-regala	80	7.—	7.10
Grân de Bácska	80	7.10	7.20
Grân ung. de nord	80	—	—

Sémînțe vechi ori noue	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	nutreț de vinars de bere	70—72	6.40	6.45
Orz		80—82	4.60	4.80
Orz		62.64	5.15	5.80
Orz		64.66	—	—
Ovės	bănăț.	75	—	—
Cucuruz	altă soi	73	—	—
Cucuruz	"	—	—	—
Hirișcă	"	—	—	—

Produsele div.	Soiul	Curenți	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar. transilvană	31.—	37.—
"	bănățenă roșă	—	—
"	rafinat duplu	25.—	30.—
Oleu de rap.	dela Pesta	—	—
Oleu de in	dela țără svântată	54.—	54.50
Uns. de porc	afumată	44.50	45.—
Slănină	"	—	—
Séu	din Bosnia in buti	11.75	12.—
Prune	din Serbia in saci	10.50	11.—
Lăctar	slavon nou	15.50	16.—
"	bănățenesc	14.—	15.—
Nucl	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresci sêrbesci brută	—	—
Miere	galbină strecurată de Rosenau	—	—
Ceară	brut	—	—
Spirt	Drojdițe de spirt	—	—

Bursa de Bucureși

din 8 Aprilie n. 1896.

Valori	Do. bëndă.	Scad. cup.	Cu banl gata
Rentă română perpetuă 1876	5%	Apr.-Oct.	100 —
Rentă amorosabilă	5%	" "	98 3/4
" (Impr. 1892)	5%	Ian.-Iul.	99 3/4
" din 1893	5%	" "	99 3/4
" 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	96 —
" (Impr. de 32 1/2 mil.	4%	" "	96 —
" (Impr. de 50 mil.	4%	" "	86 1/2
" (Impr. de 274 m 1890	4%	" "	86 1/2
" (Impr. de 45 m 1891	4%	" "	86 1/2
" (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	86 1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mal.-Nov.	101 3/4
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	236 —
Oblig. comunei Bucuresci 1883	5%	Ian.-Iul.	96 3/4
" " din 1884	5%	Mal.-Nov.	—
" " din 1888	5%	Ian.-Dec.	—
" " din 1890	5%	Mal.-Nov.	97 1/4
Scrișuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	92 3/4
" " urbane Bucuresci	6%	" "	100 3/4
" " " Iaș	5%	" "	88 1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	82 —
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națon. ult. div. ș6.—	500	intr. v.	1545.
Banca agricolă	500	150 v.	195.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	412.—
Națonala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	424.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	325.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	214.—
Soc. Rom. de Hărtie ult. — 100	—	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" "	100.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	—	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hărtii 30	—	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	—	" "	—
20 franci aur	—	" "	101.00

Targul de rimatori din Steinbruch.
 Starea rimatorilor a fost la 7 Aprilie de 12666 capete, la 8 Aprilie au intrat — oapete și au eșit 398, rămânând la 9 Aprilie un număr de 12,268 capete.
 Se notează marfa: unghureșcă vechie.
 grea dela — or. până la — or.
 marfa unghureșcă cineră grea dela — or. până la — or, demijlooc dela 48 — or. până la 50 — or. ușoară dela 47 — or. până la — or.

Cursul losurilor private
 din 8 Aprilie 1896

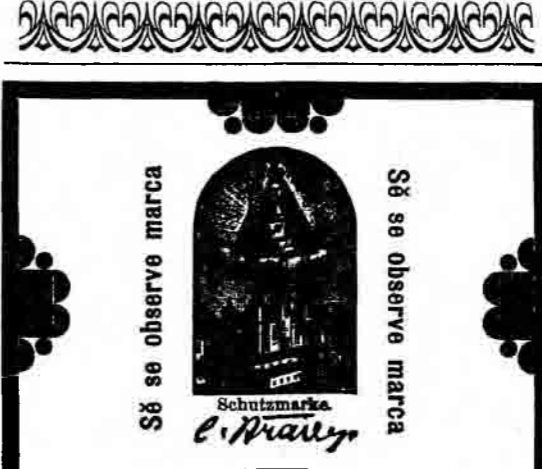
denar.	vinet.
Basilica	6.90
Credit	203.50
Clary 40 fi. m. c.	204.50
Neuf. pe Dunăre	59.50
Instruck	189.—
Krakau	143.—
Ladbach	29.—
Buda	26.25
Palfy	27.—
Cucea, roșie austr.	23.50
ditto ungr.	62.25
ditto ital.	61.25
Rudolf	13.40
Salm	10.80
Satzburg	12.—
St. Jencis	12.40
Scaniau	27.—
ditto	72.50
Tyrolne 4 1/2% 100 m. c.	43.—
ditto 4% 50	45.—
Waldstein	147.—
Schbessel 8 1/2% de 10 franci	70.—
Banca h. ungr. 4 1/2%	61.—
	63.—
	85.—
	94.50
	123.50

Cursul la bursa din Viena.
 Din 10 April 1896.
 Benta ung. de aur 4% 121.90
 Benta de corone ung. 4% 99.05
 Impr. cașil. fer. ung. in aur 4 1/2% 123.30
 Impr. cașil. fer. ung. in argint 4 1/2% 101.40
 Oblig. cașil. fer. ung. de ostr. I. emis. 121.25
 Bonuri rurale ungare 4% 96.95
 Bonuri rurale croate-slavoane. 97.25
 Imprum. ung. cu preuți 158.50
 Losuri pentru reg. Tiesei și Segedin. . . . . 141.—
 Benta de hârtie austr. 101.15

Benta de argint austr. 101.20
 Benta de aur austr. 122.10
 Losuri din 860 . . . . . 146.50
 Acții de ale Băncii austro-ungare. . . . . 984.—
 Acții de ale Băncii ung. de credit. 393.50
 Acții de ale Băncii austr. de credit. 364.60
 Napoleondori. 9.55
 Mărol imperiale germane 58.82 1/2
 London vista 120.50
 Paris vista 47.82 1/2
 Benta de corone austr. 4% 101.35
 Note italiene. 43.80

Cursul pietei Brașov.
 Din 11 April 1896.
 Banonote rom. Cump. 9.51 Vend. 9.53
 Argint român. Cump. 9.45 Vend. 9.50
 Napoleon-d'or Cump. 9.53 Vend. 9.56
 Galbeni Cump. 5.65 Vend. 5.70
 Ruble rusești Cump. 136.— Vend. 1.28
 Mărol germane Cump. 58.50 Vend. 59.05
 Lire turesco Cump. 10.75 Vend. 10.90
 Soris. tonc. Albina 5% 100.75 Vend. 101.75

Printat: **Dr. Aurel Mureșianu.**
 Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Picăturile de stomach
Maria-Zeller

carl au efect escelent în contra tuturor bôlelor de stomach, sunt un **medicament neapărat de lipsă pentru ori-ce casă**, la lipsă de apeti, slăbiciunea stomachului, respirații cu miros greu, vânturi, răgălela, colică, catar de stomach, flegmă, gălbinare, grătă și vomare, constipația, și la durere de cap, încărcarea stomachului cu mâncări și hături, limbrici, suferințe de splină, ficat și hemoroide ca mijloc aprobat și sigur de vindecare.

La bôlele indicate s'a constatat picăturile Maria-Zeller ca cel mai bun leac, care confirmă sute de testimonii. Prețul unei sticle cu prescrierea de întrebuințare 40 cr. Sticla mare 70 cr. Especia centrală prin farmacistul CARL BRADY, Kremsier (Moravia).

Picături veritabile sunt numai acelea, pe a căror embalage este lipită o față verde cu cuvintele: „Bezeuge die Echtheit“ cu subscrierea mea.
 Picăturile Maria-Zeller veritabile se află: în Brașov: farmacia *Iul. Hornung, F. Jekelius W-we, Franz Kellermen, Ed. Kugler* la Hygiea, *Vict. Roth, H. G. Obert, Hosszufalu*: farmacia *Carl Gross, Csernătfalu*: farmacia *Josef Drodltz.*

De la Tipografia „AURORA“ A. Todoran din Gherla — Szamosujvár

se pot procura următoarele cărți:

4. cr.	Cuvânturi pe Dominece. Tom. I. de re-nunțul orator — în d-l adormitul. <i>Leotin Popă</i> , 48. predici pe 39. Dominec.	2.20
1.20	Cuvântări bisericesci (pe Dominec) de Ioan Papin. Tom. III.	1.20
1.50	Cuvântări bisericesci la câte serb. de prese ale de Ioan Papin	1.50
1.50	Cuvântări funebreale și terțiacul. Din autori renumiți, prelucrate de Tit Bud vicar.	1.50
1.—	Catechese pentru pruncul școlari de Tit Bud vicar.	1.—
40	Cuvinte de aur sên învățăturii înțelepte date de un parinte fructu sên, din operele lui J. H. Campe traduse de I. Sonca.	40
60	Dimneșeșca liturgică a celui dintru sânti părintelui nostru Ioan Chrysostom de Ioan Boros.	60
25	Ierarchia bisericescă sên explicarea celor remoniilor sacre prescrie la Chirtonia Gradolor s. Ierarchie de Ioan Boros.	25
1.50	Istoria revelatiunii divine. G. Pop. tom. I, II.	1.50
4.50	Manual catehetic pentru primii ani școl. de Basilin Ratiu	4.50
40	Predice pentru Dominecele de preste an compuse și elucrate după Catechismul lui Deharbe de Vas. Christie. Tom. I, dela Dom. Vamagului și a Farsenului până la Dom. X. după Rosale.	40
90	Predice pro tute Dominecele și serbatocasionali și pentru morții de Gavril Pop. Tom. I, II, III, și IV. Fiesecare tom costă câte	90
1.—	Predice pro tute Dominecele și serbatocasionali și pentru morții de Gavril Pop. Tom. I, II, III, și IV. Fiesecare tom costă câte	1.—
1.60	Principiile de peste an de Dr. Em. Elefterescu	1.60
10	Regețina D-ului Tatăl nostru explicată pe scurt de Ioan Boros	10
10	Reuniunea Romanilor din Transilvania și Ungaria. Studiu National-istoric-religios de Nicolai Manegutiă profesor.	10
2.—	Resultatele filosofiei sên comoscimțele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui, expuse în mod popular de prof. Dr. Ios. Frapport, preluorat în traducere liberă de I. Papin	2.—
60	Tomia a Kempis despre Imit. lui Christos, tradus de pe originalul latin de Gavril Pop canonic	60
115	Tipicni prețose din cărțile rituale prelucrate de Tit Bud vicar	115
55	Cartea durerii tradusă din limba francească de Iacob Afia Nionlescu	55
70		70
4. cr.	Bucurețul. Culegere de cantece culse de I. P. Reteaganul broș.	4. cr.
38	Legat și aurit	38
10	Barb colozaru. Novele originale de Emilia Lung	10
10	Banica și nepoțelul. Schiță din stera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	10
06	Canul în scôia populară. De Iuliu Pop învățător în Năssud. Parcă. Teoriă. Canturi.	06
30	Cartea Ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu	30
25	— Acastă broșură conține istorioare și poezii morale spre ascultarea gustului de cetii la copii. — E. acomodată acestei cărți și ca preluat pentru școlarii d-igierii	25
25	Codrean crăniul codrului. Baladă de G. Simu	25
06	Cântărețul. Novela de Dem. Dan	06
15	Cartum Sylvia. Prelegere publică ținută prin V. Nicora prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României.	15
10	Chituri de carl strigă feciorii în joc de I. Pop Reteaganul	10
40	Cu vîrtul penel. Scheri satirico-humoristice de Antoniu Pop. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură forte percutătoare	40
55	Dialoagul țigăniului cu S. Petru în porța rabinului de Aron Boca Velcheanu	55
25	De când se numește țomela porumbiță? Poveste de Laur. Ciobăca	25
12	Bonă turturele de aur. Poveste de Laur. Ciobăca	12
60	Din Treceții Silvaniei. Legendă de Victor Husu	60
25	Pile negre. Versuri de Petre dela Cluj — cu o prefață de G. Simu	25
15	El trebne să se însore. Novela de Maria Schwartz. trad. de N. F. Negruțiu	15
15	Economia. Pentru școlile popul. de T. Bogiu. Ed. II.	15
15	Felicitări în poezii și prosă la anul nou, dina nascerii și dina nunții cătră tată, mamă, moșii, unchi, mătușe, nașii, tatori, preoți, învățători și bimefactorsi, precum și alocutiuni și vorbiri cu diferite ocașuni școlastice, de George Simu	15
20	Floarea omenimel. Câte-va cuvinte despre vitars, de A. Boca Velcheanu	20
08	Gria lui Nove	08
12	Horla lui Pintea vităz	12
06	Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinari	06
10	Influența mandriei. Novela de P. C. Z. Rovinari	10
15	Leonat cel tiner. Istoria în versuri de Ioan Pop Reteaganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut forte glumeț.	15
25	Ca în toate scrierile D-lui Ioan Pop Reteaganul, așa și în această observă omul o adacă pătrundere în morav.	25
4. cr.	Bucurețul. Culegere de cantece culse de I. P. Reteaganul broș.	4. cr.
38	Legat și aurit	38
10	Barb colozaru. Novele originale de Emilia Lung	10
10	Banica și nepoțelul. Schiță din stera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	10
06	Canul în scôia populară. De Iuliu Pop învățător în Năssud. Parcă. Teoriă. Canturi.	06
30	Cartea Ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu	30
25	— Acastă broșură conține istorioare și poezii morale spre ascultarea gustului de cetii la copii. — E. acomodată acestei cărți și ca preluat pentru școlarii d-igierii	25
25	Codrean crăniul codrului. Baladă de G. Simu	25
06	Cântărețul. Novela de Dem. Dan	06
15	Cartum Sylvia. Prelegere publică ținută prin V. Nicora prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României.	15
10	Chituri de carl strigă feciorii în joc de I. Pop Reteaganul	10
40	Cu vîrtul penel. Scheri satirico-humoristice de Antoniu Pop. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură forte percutătoare	40
55	Dialoagul țigăniului cu S. Petru în porța rabinului de Aron Boca Velcheanu	55
25	De când se numește țomela porumbiță? Poveste de Laur. Ciobăca	25
12	Bonă turturele de aur. Poveste de Laur. Ciobăca	12
60	Din Treceții Silvaniei. Legendă de Victor Husu	60
25	Pile negre. Versuri de Petre dela Cluj — cu o prefață de G. Simu	25
15	El trebne să se însore. Novela de Maria Schwartz. trad. de N. F. Negruțiu	15
15	Economia. Pentru școlile popul. de T. Bogiu. Ed. II.	15
15	Felicitări în poezii și prosă la anul nou, dina nascerii și dina nunții cătră tată, mamă, moșii, unchi, mătușe, nașii, tatori, preoți, învățători și bimefactorsi, precum și alocutiuni și vorbiri cu diferite ocașuni școlastice, de George Simu	15
20	Floarea omenimel. Câte-va cuvinte despre vitars, de A. Boca Velcheanu	20
08	Gria lui Nove	08
12	Horla lui Pintea vităz	12
06	Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinari	06
10	Influența mandriei. Novela de P. C. Z. Rovinari	10
15	Leonat cel tiner. Istoria în versuri de Ioan Pop Reteaganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut forte glumeț.	15
25	Ca în toate scrierile D-lui Ioan Pop Reteaganul, așa și în această observă omul o adacă pătrundere în morav.	25
4. cr.	Bucurețul. Culegere de cantece culse de I. P. Reteaganul broș.	4. cr.
38	Legat și aurit	38
10	Barb colozaru. Novele originale de Emilia Lung	10
10	Banica și nepoțelul. Schiță din stera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	10
06	Canul în scôia populară. De Iuliu Pop învățător în Năssud. Parcă. Teoriă. Canturi.	06
30	Cartea Ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu	30
25	— Acastă broșură conține istorioare și poezii morale spre ascultarea gustului de cetii la copii. — E. acomodată acestei cărți și ca preluat pentru școlarii d-igierii	25
25	Codrean crăniul codrului. Baladă de G. Simu	25
06	Cântărețul. Novela de Dem. Dan	06
15	Cartum Sylvia. Prelegere publică ținută prin V. Nicora prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României.	15
10	Chituri de carl strigă feciorii în joc de I. Pop Reteaganul	10
40	Cu vîrtul penel. Scheri satirico-humoristice de Antoniu Pop. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură forte percutătoare	40
55	Dialoagul țigăniului cu S. Petru în porța rabinului de Aron Boca Velcheanu	55
25	De când se numește țomela porumbiță? Poveste de Laur. Ciobăca	25
12	Bonă turturele de aur. Poveste de Laur. Ciobăca	12
60	Din Treceții Silvaniei. Legendă de Victor Husu	60
25	Pile negre. Versuri de Petre dela Cluj — cu o prefață de G. Simu	25
15	El trebne să se însore. Novela de Maria Schwartz. trad. de N. F. Negruțiu	15
15	Economia. Pentru școlile popul. de T. Bogiu. Ed. II.	15
15	Felicitări în poezii și prosă la anul nou, dina nascerii și dina nunții cătră tată, mamă, moșii, unchi, mătușe, nașii, tatori, preoți, învățători și bimefactorsi, precum și alocutiuni și vorbiri cu diferite ocașuni școlastice, de George Simu	15
20	Floarea omenimel. Câte-va cuvinte despre vitars, de A. Boca Velcheanu	20
08	Gria lui Nove	08
12	Horla lui Pintea vităz	12
06	Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinari	06
10	Influența mandriei. Novela de P. C. Z. Rovinari	10
15	Leonat cel tiner. Istoria în versuri de Ioan Pop Reteaganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut forte glumeț.	15
25	Ca în toate scrierile D-lui Ioan Pop Reteaganul, așa și în această observă omul o adacă pătrundere în morav.	25
4. cr.	Bucurețul. Culegere de cantece culse de I. P. Reteaganul broș.	4. cr.
38	Legat și aurit	38
10	Barb colozaru. Novele originale de Emilia Lung	10
10	Banica și nepoțelul. Schiță din stera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu	10
06	Canul în scôia populară. De Iuliu Pop învățător în Năssud. Parcă. Teoriă. Canturi.	06
30	Cartea Ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu	30
25	— Acastă broșură conține istorioare și poezii morale spre ascultarea gustului de cetii la copii. — E. acomodată acestei cărți și ca preluat pentru școlarii d-igierii	25
25	Codrean crăniul codrului. Baladă de G. Simu	25
06	Cântărețul. Novela de Dem. Dan	06
15	Cartum Sylvia. Prelegere publică ținută prin V. Nicora prof. gimnas. — Cu portr. M. S. Regina României.	15
10	Chituri de carl strigă feciorii în joc de I. Pop Reteaganul	10
40	Cu vîrtul penel. Scheri satirico-humoristice de Antoniu Pop. I. Monologe. II. Humor și satiră. O broșură forte percutătoare	40
55	Dialoagul țigăniului cu S. Petru în porța rabinului de Aron Boca Velcheanu	55
25	De când se numește țomela porumbiță? Poveste de Laur. Ciobăca	25
12	Bonă turturele de aur. Poveste de Laur. Ciobăca	12
60	Din Treceții Silvaniei. Legendă de Victor Husu	60
25	Pile negre. Versuri de Petre dela Cluj — cu o prefață de G. Simu	25
15	El trebne să se însore. Novela de Maria Schwartz. trad. de N. F. Negruțiu	15
15	Economia. Pentru școlile popul. de T. Bogiu. Ed. II.	15
15	Felicitări în poezii și prosă la anul nou, dina nascerii și dina nunții cătră tată, mamă, moșii, unchi, mătușe, nașii, tatori, preoți, învățători și bimefactorsi, precum și alocutiuni și vorbiri cu diferite ocașuni școlastice, de George Simu	15
20	Floarea omenimel. Câte-va cuvinte despre vitars, de A. Boca Velcheanu	20
08	Gria lui Nove	08
12	Horla lui Pintea vităz	12
06	Idealul perdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinari	06
10	Influența mandriei. Novela de P. C. Z. Rovinari	10
15	Leonat cel tiner. Istoria în versuri de Ioan Pop Reteaganul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut forte glumeț.	15
25	Ca în toate scrierile D-lui Ioan Pop Reteaganul, așa și în această observă omul o adacă pătrundere în morav.	25

Cărți de rugăciuni.

10na suflăntului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Prelucrată și editată cu permisiunea Maritului ordinarat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Petcasă prot. gr. cat. în Hotoan. Edit. III. corăcă și amplifi. Prețul unui esempl. broș.	40
leg. în pânză	50
leg. în piele și aurit	160
Mărgăritarii suflăntului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Pref. unui es. broș. e	40
leg.	50
leg. în pânză	80
leg. în piele și aurit	160
Micu mărghitar suflănt. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci, frumos ilustrată. Pentru pruncul școlari de ambe sexele. Prețul unui esemplar broșurat e	15
100 es.	12
50 es.	7
leg.	22
100 es.	20
Carticica de rugăciuni și cântări pentru pruncul școlari de ambe sexele. Cu mai multe icone frumoșe. Prețul unui es. broș. e	10.50
50 esempl.	3
100 es.	5
leg.	12
50 es.	5
100 esemplare	9
Visul Prea Săntei Vergure Maria urnat de unei multe rugăciuni frumoșe. Pref. unui es. legat și spedit franco e	12
50 es.	9
100 esemplare	9
Epistola D-lui nostru Iesus Christ. Pref. unui es. legat și spedit franco e	15
40 es.	6
100 es.	10

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altele apărute ori și unde, **recusite de scris pentru școlii și cancelarie**, tot soiul de tipărituri oficiose.

Tipografia noastră primese spre efectuare tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate. — Vândătorilor se dă rabatul cuvenit. —

Vote comandez sunt a se adresa la: **Tipografia „AURORA“ A. Todoran, în Gherla — Szamosujvár.**

Numai două soire
 in
sala de Concert
 (Redoute) Braşov.

Marţi la 14 şi
Joi la 16 Aprilie
 1896

Soarea grandioasă, admirabilă-sensaţională
 a lui
L'HOMME MASQUÉ
 (persoană misterioasă)
 numit
Nobilul cu mâni de vraje,
illusionist fin de siècle, neîntrecut în
Creaţiunile sale originale.
 Program original captivator în trei despărţăminte.
 Succes senzaţional pretutindeni.
 În sala florăriei a societăţii ces. reg. de grădinărit a dat
 peste o sută de reprezentaţiuni.
Preţurile obicinuite la teatru.
 Bilete de intrare se vând zilnic dela 10—12 ore a. m. şi
 dela 3—5 ore p. m. la casa teatrală.
 Deschiderea casei seara la 7 ore. — Inceputul la 8 ore.

Prima asociaţia de economii şi ajutorare din Braşov.
 FONDATĂ 1884.

Orele de birou dela 8 până la 12 1/2.

Subscrisa asociaţiune **primesce:**
Depunerii dela membrii cu netto 5% şi **depu-**
neri cu 4 1/2 fără nici un scădământ, pentru dare.
Escompteză Polite comerciale cu 5 1/2%.
Acordeză împrumuturi pe polite şi hipotece
 cu interese culante.
Acordeză avansuri pe hârtii de valoare, de tot
 felul, losuri, monede etc. — Plata se pôte efectua după
 cum va conveni debitorului.
Deschide credite cu conto-curent sub con-
 diţii foarte culante.

Brassói Első Takarék
 és
Önsegélyző-Szövetkezet
 Mihail-Weissgasse Nr. 4.

Prima asociaţia de economii şi ajutorare din Braşov.
 FONDATĂ 1884.

Marea Descoperire a Veacului
ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac
 (fără nici o primejdie) in contra **Neputinţei**. Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc.
INTINERIREA ŞI PRELUNGIREA VIETEI
 Administraţia **ELIXIRULUI GODINEAU** la PARIS, 7, r. Saint-Lazare.
 BROŞURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE
 Se găseşte **ELIXIRUL GODINEAU** şi la BUCUREŞTI, la Hie **LAMPFIRESCU**, droghist;
 la JAŞI, la D.D. Fraţi **KOMYA**, farmacişti.
 la Galaţi: **STALSKI**, farmacist; la Ploieşti: la D-nii J. & T. **CHRISTESCU**, drogoişti; la
 Roman: la D-nul D. J. **WERNER**, farmacist; la Tulcea, farmacia la „MINERVA.”

Intemeiată la 1887. **„VICTORIA“** Intemeiată la 1887.

Institut de credit şi economii, societate pe acţii.
 Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducului Iosif Nr. 2.
 Capital de acţii **fl. 300.000.** Fond de rezervă **fl. 90.000.**
 Depunerii **fl. 900.000.** Circulaţia anuală **fl. 12.000.000.**
 Primesce depunerii spre fructificare, după care sol-
 vesce 5% interese fără privire la termenul de abdicere.
 Dare de venit după interese încă o solvesce insti-
 tutul separat.
 După starea casei, depunerii până la fl. 1000 se res-
 tituesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.
 Depunerii se pot face şi prin postă şi se efectuesc mo-
 mentan după sosirea comandai.

912,4—* Direcţiunea institutului.

Ultima tragere principală.
 a
Loteriei ungare de classă
incuviinţată de stat.
 Cel mai mare câştig în cazul cel mai favorabil
UN MILION CORÓNE.
 Tragerea în fă-care şi de lucru dela 12—28 Maiu 1896.

Câştiguri	Coróne	Coróne
1 Premiu	60000	= 60000
1 „	40000	= 40000
1 „	30000	= 30000
1 „	20000	= 20000
1 „	10000	= 10000
2 „	4000	= 8000
2 „	2000	= 4000
5 „	1000	= 5000
10 „	800	= 8000
34 „	600	= 20400
100 „	200	= 20000
200 „	100	= 20000
2650 „	200	= 53000
22000 „	150	= 330000
25,007 câştiguri şi 1 premiu; total	6.284 000	

Din aceste 57 câştiguri principale cel care va eşi la urmă câştigă premiul de 600,000 coróne.

Preţurile losurilor de cumpărat III-a clasă:
 pentru 1/1   1/2   1/10   1/20
fl. 60.— 30.— 6.— 3.—
 Losurile de clasa II, pentru clasa a III, sunt a se reînoui pe lângă trimiterea losurilor de clasa a II a şi solvirea preţurilor de reîncire şi adecă: pentru 1/1   1/2   1/10   1/20 los
fl. 20.— 10.— 2.— 1.—
cel mult până în 2 Maiu. Impreună cu preţul original al losurilor se se trimite pentru porto şi lista de tragere 25 cr.
 Losuri recomandă şi trimite după primirea banilor, prin mandat postal, seu cu rambursă.

CARL HEINTZE, Budapest
 Adresa de Telegram: LOTTOHEINZE BUDAPEST.   Servitenplatz 3.